

Redacția, Administrația
și Tipografia:
BRAȘOVU, piața mare, Târgul
Inului Nr. 30.
Măsurătorii nu se primesc.
Măsurătorii nu se primesc.
Buletin de economie:
Brașov, piața mare, Târgul
Inului Nr. 30.
Inscrise mai prezintă în Viena
L. F. von Baumgarten & Vogler (Ola
Sua), H. Schalk, Alois Herrndt, M.
Dobos, A. Oppel, J. Dumborg; în
Budapesta: A. V. Geldberger, Kék-
szi Bernat; în Frankfurt: G. L.
Dobos; în Hamburg: A. Stomer.
Prețul inserțiilor: o serie
pe o săptămână 8 or. și
50 ct. Simbra pentru o publi-
cație. Publicații mai dese după
tarif și învoiașă.
Reclame pe pagini a III-a o
seră 16 or. v. a. sau 80 bați.

GAZETA TRANSILVÂNIEI

(NUMĂR DE DUMINECĂ 37)

„Gazeta” este în fi-orești
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 12 fl., pe șase luni
6 fl., pe trei luni 3 fl.
N-rii de Duminecă 2 fl. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șase
luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminecă 8 franci.
Se primumără la toate oficiile
poștale din țară și din afară
și la dd. colectorii.
Abonamentul pentru Brașov
Administrație, piața mare,
Târgul Inului Nr. 30 etagiul
I.: pe un an 10 fl., pe șase
luni 5 fl., pe trei luni 2 fl. 50 or.
Cu dusul în casă: Pe un an
12 fl., pe 6 luni 6 fl., pe trei luni
3 fl. Un exemplar 5 or. v. a.
sau 16 bați. Atât abonamen-
tele cât și inserțiile sunt
a se plăti înainte.

Nr. 202.—Anul LVI

Brașov, Duminecă, 12 (24) Septembrie

1893.

Ce se pretinde dela Românii?

Brașov, 11 Septembrie v.

„Să nu pretindem dela Românii să se fiă renegeți, ci să se fiă buni Români și buni patrioți maghiari în una și aceeași persoană!”

Asta o cere Stefan Tisza, fiul vestitului Koloman Tisza, în vorbirea sa, ce a ținut-o zilele aceste în congregația din Oradea-mare.

E șiret și fiul ca și tată-său și de aceea prefăcându-se, că dă cu o mână, se grăbește a lua îndoitu înderăt cu altă mână.

Stefan Tisza și-a ridicat vocea în amintita congregația a comitatului Bihor, ca să ia în apărare așa dîsa politică tradițională maghiară față cu netrebniciile și seltăciunile șovinistice din Oradea-mare.

Nu e bine ce faceți, le dîce Tisza fiul, căci prin purtarea voastră, lovind în Români și clevetindu-i pe nedrept, îi amăriți numai și dați apă pe mîra „agitatorilor fără de suflet”, care „voiesc să facă din ei fii necredincioși ai patriei.” Trebuie să-i luăm pe Români cu binele, cerîndu-le ei să se fiă patrioți buni, să îmbrățișeze limba și cultura maghiară. „Statul maghiar”, dîce Tisza, „e stat național, de unde urmează, că și politica culturală a statului pîte fi numai maghiară, ăr datoria nu numai a societății maghiare, dăr și a statului maghiar, este de a scuti, a desvolta și a lăți limba maghiară nu cu forța, „ci cu mijloce pacifice culturale”...

Acesta e vechiul cântec, ce l-am auzit mereu, timp de cincisprezece ani, cătă a stat Tisza tatăl la putere, până ce ni s'a acrit sufletul de el.

Tot așa ne-au asigurat tiszaiștii, că nu vor să ne maghiarizeze cu forța, într'aceea însă urma lovitură după lovitură. Pe cale pacifică s'a introdus cu încetul un regim

de volnică ne mai pomenit, care în numele statului național maghiar și al politice culturale maghiare a lovit de-ărîndu în tôte drepturile noastre, a călcat tôte legile, ce ne erau cătă de puțin favorabile, ne-a scos din tôte pozițiunile, în cari putea să se fiă scutită încâtva naționalitatea noastră, ni-a pus piedecă peste piedecă în desvoltarea limbei și a culturai noastre naționale române și ne-a degradat la sörtea unor venetici în patria noastră străvechiă.

Așa am pățit noi Românii sub regimul tiszaișt și ceea ce am suferit după retragerea lui Koloman Tisza a fost numai o urmare a acestei nefericite politice, pentru a cărei apărare și-a ridicat glasul Stefan Tisza.

Dîce Stefan Tisza, că nu pretinde dela Românii să se renege naționalitatea, ci numai să se fiă „bun patrioți maghiari.”

Ei bine, mai este ore de lipsă să spunem ce au înțeles și ce înțeleg Ungurii, când cer să fim „bun patrioți maghiari”?

A lui Tisza tatăl este meritul, că la 1879 și 1883 s'au dat legile prin cari se impune limba maghiară în școlele noastre. Care este ținta acestor legi, decă nu aceea, ca încetul cu încetul să se înlocuiască în școlele noastre limba română cu limba maghiară? Cum-că acesta e scopul au spus-o pe față ministrii și deputații unguri în dietă; ei au declarat, că introducerea limbei maghiare și ca limbă de propunere în tôte școlele naționalităților este numai o cestiune de timp.

Acuma vine Tisza fiul și dîce: pentru ca să fiți bun patrioți maghiari este neapărat de lipsă să îmbrățișați limba și cultura maghiară, atăta vă cerem, nu voim însă ca să fiți renegeți și să nu fiți totodată și bun Români!

Am vrea să scim însă cum

se pîte face, ca Românii să se neglijeze propria sa limbă și cultură, îmbrățișîndu o limbă și o cultură străină, și totuși să se fiă bun Românii, cum se pîte ca pîtrunsu de „spiritul frățietății” să se învoiescă la maghiarizarea învățămîntului său național, pusă la cale de guvernul și de legislația ungurească, și totuși să nu se fiă renegeți?

Ceea ce pretinde aș Stefan Tisza dela Românii este așadără o imposibilitate tocmai așa de mare, ca și când ar cere să se unescă focul cu apa.

A fi bun patrioți e datoria fiă-cărui cetățean. Și Românii a fost totdeauna măr dru de ași dovedi curatul și adevărul său patriotism. Inse n'a înțelesu nici odată acest patriotism așa, ca să se înjuge la carul unei culturai străine. ci din contră își ține de cea mai de frunte datoriă patriotică de ași apăra înainte de tôte limba, cultura și naționalitatea sa proprie românească.

Acăsta însemneză a fi bun Românii și a nu fi renegeți. In acest înțeles ar mai pută fi vorba de înțelegere frățescă între Români și Unguri, dăr atunci Stefan Tisza și soii ar trebui să se mai slăbească cu statul național maghiar și să recunoscă odată, că în acest stat au dreptul să trăiască și Românii ca Români, cu limba, cu cultura și cu drepturile lor proprie naționale.

Brașov, 11 Septembrie v.

Se silesu contrarii noștri în tot chipul, pe tôte căile și cu tôte mijlocele, ca să întunece mintea Românului, să slăbească iubirea lui de neam și să-l facă a nu-și mai cunoște drepturile sale de limbă și naționale, pentru ca cu atăt mai ușor să-l înșele și să-l nimicescă.

Pentru ajungerea acestui scop, vedem că ei desfășură o lucrare foarte încordată. Pe de-o parte „Kulturgylet”-urile unguresci împart

premiu între învățătorii noștri, cu scopul, ca să-i atragă în serviciul lor de maghiarizare, ăr pe de altă parte ne copleşcu cu cărți și gazete unguresci de tot soiul, de cari, durere, astăzi se găsescu în cele mai multe comune românești.

De multe ori am atras atențiunea cetitorilor noștri asupra acestor primejdioase curse ale contrariilor noștri și am dîsu să se ferescă de ele: cu tôte acestea vedem, cu adencă durere sufletescă, că se găsescu încă mulți slabi de înger în tre noi, cari fiă din neprișepere, fiă din slăbiciune, nu sciu să se ferescă de cursele contrariilor și lăcomescu la darurile lor danaice.

Astfel ni-se spune, că în sinul clerului român unit, maghiarizatorii, sub firma așa numitelor „intențiuni”, continuă a introduce mulțime de cărți și scrieri unguresci, așa că astăzi mai pe la toți preoții români înț dela sate găsescu câte-o bogată bibliotecă ungurească. Mai adaugem apoi, că se află și astăzi multe comune de-ale noastre, în cari nu se cetescu decătă numai foi unguresci, cari se plătescu din anumite fonduri de maghiarizare și cari li-se trimit preoților și învățătorilor noștri dela sate parte în cinste, parte pe „intențiuni”, ca de exemplu „Magyar Állam”, „Néptanítok Lapja” etc. etc.

Sunt, pe lângă acestea, mulțime de alte curse, ce ni-le întind contrarii noștri. „Kulturgylet”-urile, pentru exemplu, vedem, că în fiecare an împart mulțime de premii pentru a atrage pe învățătorii noștri în serviciul causei de maghiarizare. Ba, după cum am arătat într'unul din numerii trecuți, „Kulturgylet”-ul din Ungaria de sus a mersu așa departe, încătă a început să împartă între scolarii nemaghiari chiar și cărți de rugăciuni unguresci, numai și numai ca să-i dedea și mai multă cu limba ungu-

FOILETONUL „GAZ. TRANS.”

Doftorul fără voiă.

O domnișoră dela oraș, fîca unui om sora, dăr învățată și de neam bun, neavînd încătrău, se mărită după un ărîndu simplu de țeran, care nu scia alta, decătă să umble cu carul și cu plugul. Nici nu se aședă bine în casa bărbatului său și a și început a-i păre rău de ceea ce făcuse. Bărbatul ei, om cinstit și bun, lucra la câmp din reversatul zoriilor până tărșiu s'era, și venia acasă numai ca să mănance bine și să dormă sdravînd, pe când ea, care nu învățase să facă nici un lucru folositor, își pierdea timpul tînguindu-se, că n'are petreceri, n'are averi mari, fără de cari, credea ea, că nimeni nu pîte fi fericit.

Împiegurările acestea nu erau de natură să întemeze fericirea casnică. La amîndoi încep să le pară rău, că se cumanaseră, învățata noastră dîmnă doria din ce în ce mai multe, se se despărță de „omolul” ei ordinar.

Într-o dimineață, după ce se certaseră

strașnic amîndoi pentru nimica tötă, bărbatul se duse la lucru la câmp, ăr femeia rămase plîngînd acasă. Atunci, ătă de odată se ivise doi călăreți voinici, îmbrăcați frumos și, cum ajungu dinaintea casei, saru jos de pe caii, ce erau scâlțați în spume. Intrîndu în casă, deters frumos binețe și apoi spuseră, că ei sunt solii împărațesci și că sunt încredințați cu o solă foarte mare. Se rugară apoi să le dea ceva de gustare, căci cale de mai multe miluri, prin prejuru, n'au dat de altă casă, până aci.

Femeia, veselă, că are oșpeți împărațesci, cari erau cu multă mai potrivți pentru ea, decătă societatea țerană a bărbatului ei, iute își șterse lacrimile și grăbi să omenescă pe oșpeți cu ce avea mai bun la casă.

După-ocă călăreții se odihni și se întremară bine, se pregătesu de ducă. Femeia însă nu se pută răbda să nu-i întrebe, că ce adecă-ar fi solia aceea împărațescă, pentru care ei călărescu cu atăta grabă și așa departe?

— Noi călătorim cu cea mai mare grabă răsuneră ei, ca să găsim un doftor,

care ar fi cel mai iscusit din tötă țera. Acesta trebuie să vindece pe fata împărațului nostru, care s'a înecat cu un osu și până astăzi nici un doftor n'a fost în stare să i-l scotă din gătă. O săptămână întregă fata împărațului n'a putut nici să dormă nici să mănance și trebuie să se sfărșescă cu zile, decă nu se va găsi vr'un mijloc, ca să-i aline durerile. Împărațul, Domnul nostru, încă se uscă pe picioare de mila fetei.

Auțîndu femeia acestea, de-odată îi plesni ceva în minte. Ea credea, că are totu dreptul să se fiă necăjită pe bărbatul ei. aici i se da prilejă minunată, să se scape de bărbat și pe lângă aceea, să-l pedescă pentru asprimea cu care se purta el.

— Nu-i de lipsă să căutați mai departe, dîse ea. Aici în apropiere este un doftor minune de iscusit, care nu pîte avă sēmînt în tötă lumea.

— Cum? își bați joc de noi, frumoasă dîmnă?

— Nici de cum! Nici chiar marele Hipocrate nu se pîte măsura în dibăciă și învățatură cu omul de care vorbescu eu. Una însă trebuie să știți: el e ceva cam

într-o urechiă. Învățați de obicei au cătă un greuruș în capul lor. Așa stă lucrul și cu omul nostru. Cea mai cîdată dintre tôte însușirile lui este, că nu-i place să-i dîcă nimeni doftor, dăr nici să vindece pe nimeni. Până acum de obicei s'a împotrivit cu înderătă de a vindeca bolnavi, așa că prietini bolnavilor nu odată și au pierdut răbdarea și au început a mi-ți-lă imblăți țepănu peste spate. Așa e obiceiul lui. De bună voiă nu face nimic, dăr când vede, că n'are încătrău, își face datoria de medicu cu îndemănarea-i obișnuită și isbutescu în fiă-care casă, fiă acela cătă de periculos.

— Asta e tötă răsplata ce-o așteptă? Ei! apoi în astă privință o să ne găsescu foarte darnici, strigară solii împărațului, veseli că-și pot împlini datorița lor de solii așa iute, și așa bine.

Femeia le arătă apoi câmpul, unde lucra bărbatul ei. Solii plecară numai decătă să-l caute, pe drum însă ei se îngrijiră de nisce nuiete țepene de alun, decă s'ar împotrivi dorinței lor, — după cum dîsesse femeia, — cu aceste mijloce

răscă și să-i facă a-și uita de limba lor maternă.

Intre toate cursele contrariilor noștri însă, mai nerușinată și mai periculoasă ni-se pare a fi cea practică de renegatul dela Clușiu, Moldovan Gergely, care printr'o foia scrisă în limba română, der plătită de Unguri și redigiată în spiritul dușmănos unguresc, caută a corump pe cetitorii români și a-i duce în rătăcire, după cum o arătamă această și într'altă locu alu numărului nostru de astăzi.

Vedem așa-déră, că nu mai este astăzi mijlocu de care să nu se folosescă contrarii noștri pentru a ne înșela și a ne prinde în cursele lor. Trebuie deci să fim cu mare luare aminte la cele ce se petrec în jurul nostru și nici-odată să nu lăcomim la darurile dușmanilor, fiă ele de ori-ce natură și în ori-ce chip ni s'ar oferi.

Români voru sci, că avem noi astăzi scrierile noastre românești, avem gazetele noastre naționale. Acestea sunt ale noastre, numai acestea sunt pentru noi și nu altele.

CRONICA POLITICA.

— 11 (23) Septemvre.

Răspunsurile, ce le-a dat Maiestatea Sa monarhul la Boros-Sebiș deputațiilor clerului român, au fost comentate în diferite chipuri și de ziarele din România. „Timpul”, organu guvernamental, a constatat, că din răspunsurile Maiestății Sale se vede, că între naționalitățile din Austro-Ungaria nu domnesce pace și bună înțelegere, din care cauză Maiestatea Sa îndrumă la pace pe toți factorii statului ungar, — adevă și pe Unguri. Această afirmare a „Timpului”, care aprobă aceea, că au fost îndrumați la pace și Ungurii, a supărat mult pe jidanii dela foia guvernamentală ungurescă, „Pester Lloyd”, și aceștia impută diarul român, că „cu îndrăsnelă și nerușinare” ar voi să se jöce cu Maiestatea Corönei unguresci în folosul politice irredentei române. Luând notă „Timpul” din București despre tonul obraznicu jidovescu cu care cei dela „Pester Lloyd” au întâmpinat aserțiunile sale leale, étă ce dize într'unul din numerii mai noi: „Nici „Pester Lloyd” și nici nimeni altul nu ne pöte tăgădui dreptul, de a ne interesa de ceea ce se petrece în țările vecine. Ca și indiviții, tot așa și țările înriuresc unele asupra altora prin forța lucrurilor și cum e firescu, ca „Pester Lloyd” să se intereseze de starea lucrurilor dela noi, tot așa de firescu este, ca ziarele românesci să se intereseze de starea lucrurilor din Ungaria. Depășit am noi în-

tru ceva acest drept natural? Decă în locul depeși încurcate a corespondentului său, „Pester Lloyd” și-ar fi procurat numărul nostru dela 2 Sept. său un resumatu credinciosu alu articolului publicat în acelu număr, ar fi văcut, că nu! E incontestabil, că o înăsprire domnesce între naționalitățile de sub Coröna Sf. Stefan; această e un fapt. Asemenea e fapt, că împăratul-rege, Maj. Sa Francisu Iosifu, în cuvântările dela Boros-Sebiș, a exprimat înalta sa voință, ca această înăsprire să dispară. Étă două fapte, pe cari totă lumea le cunösc și pe cari „Pester Lloyd” nu le pöte tăgădui. Dându sémă de cuvântările monarhului, noi n'am făcutu altceva decât să exprimăm speranța, că voința Maiestății Sale se va implini. Unde e aici „atentatul la siguranța internă a Ungariei?” Unde „întrebuintarea Regelui apostolicu alu Ungariei, ca unu à-tout pentru politica irredentei românesci?” Și mai pe sus de toate, unde e aceea irredentă?” După ce organul guvernului român dize, că acușarea celor dela Pesta este contrară celui mai elementar bu-nu-simțu, termină astf-lu: „Irredentismul există numai la popörele asuprite și în locu ca „Pester Lloyd” să cöră dela România neatărnă, de a-și oălo libertățile constituționale, pentru a complăce șovinistilor unguři, ar face mai bine să se adreseze amicilor săi, sfătuindu-i de-a nu provoca mișcări, pe cari nu le pot stăpăni.”

In congregațiunea comitatensă din Oradea-mare, vice-spanul și-a datu raportul asupra „revoluției”, ce voiau s'o facă Românii de pe la Beiuș, pentru potolirea căreia solgăbirul Beliczey a adus pe grumazii Beiușenilor vr'o 240 de soldați, cari apoi s'au întors cum au venit, esiatând revoluția numai în creerii unor patrioți nerușinați. Cu prilegiul acesta Stefanu Tisza a făcutu o propunere, care s'a și primitu unanimu și în care condamnă aștarea foilor maghiare și dize, că „se nu pretindem dela Românii să se facă renegați, der să cerem să fiă Maghiari bun, (Ceea ce totu una este.—Red.), căci — dize Tisza — statul este național și politica culturală numai maghiară pöte să fiă. Românii au trăit în Bihoru totdeauna ca frații cu Maghiarii și ca acuma nu este așa, de vină sunt numai „pecațosii” de agitatori ardeleni, a căroru mâni lungi au ajuns până pe aici. Pe aceștia trebuie să-i stirpim”. Foile maghiare opoziționale sunt foarte maniöse pe Tisza. „Magyar Hirlap” dize: Ce? noi să ne împăcăm cu Românii și să le întindem mâna de pace, când și acuma suferim de loviturile lor (Seracii! — Red.) Tot așa scrie și „Bud. Hirlep”, punëndu vina totu pe Românii, cari valabizează pe Maghiari și-i cumpăra câte cu 5 fl. ca să trecă la legea lor.

Ministeriul Wekerle se latină?

In Budapesta se lățise alaltăeri fama, că ministru-președinte Wekerle ar fi gata să și dea dimisiunea. Se dize, că la manevrele din Güns d-lu Wekerle ar fi fostu tractat cu rēcälă de cătră Majestatea Sa și chiar și de cătră înalții săi aliați, împăratul Germaniei și regele Saxoniei. S'a observat de pildă, că împăratul Wilhelm a decorat pe șeful statului majoru austro-ungaru, generalul Beck, c'unu ordinu mai mare, decâtu este acela ce i s'a conferit ministriului-președinte ungurescu.

Adevăratele cauze pentru cari Wekerle pöte să fiă nemulțumit sunt altele: Se vede că monarhul nu este încă hotărît a sprigni toate reformele politice-bisericesci, ce vră să le introducă guvernul de ad, mai alesu sörtea căsătoriei civile pare a fi foarte îndoiösă. Nici în cestiunea naționalităților guvernul nu mai scie ce să începă, după ce de-oparte ilu împinge șovinismul totu mai tare la fapte dușmănoșe și violente față cu Românii, de altă parte însă Majestatea Sa cere să fiă liniște și pace între popöre. A fi slugă la doi domni de-odată, este însă lucru cam greu.

Intr'adeveru, Dr. Wekerle stă ad față cu nisce cestiuni mari și grele, a căroru deslegare pare a se îngreuna pe di ce merge. Așa este pe lângă cestiunile politice și cestiunea financiară a regulării valutei său a etalonului de aur. Cu această regulare merge lucrul foarte greu. Miniștrii de finance din Viena și Pesta au lipsă înainte de toate de multu aur, și până acuma n'au putut cumpăra nici a patra parte din sumă cerută. Der nici nu mai au de unde cumpăra, după ce America nu mai vinde aur. De aici vine, că agiul s'a urcat așa de mult și nu mai vră să scadă.

La toate acestea se mai adaugă faptul, că prin răspunsul monarhului, prin care i s'a datu o lecțiune opoziției maghiare, această este cu multu mai înverșunată în contra guvernului, ca ori și când, și mânia ei și-o va vërșă în viitörele ședințe ale dietei unguresci.

Ziarele unguresci, mai alesu cele din Ardeal, arü voi pe lângă cele-alte neajunsuri dintre partidele maghiare, să dobëndescă dela dietă mäsuri noue, legi noue pentru nimerirea mișcării naționale dintre Românii și Slovaci.

Cele mai cutezătoare planuri și

propunerii iesu la lumină. O foia din Clușiu merge până a cere să se ștergă legea de naționalitate; alta, totu de acolo, ar dori să se desființeze comitetul nostru centralu din Sibiu și câte alte propunerii una mai încornurată și mai rētăciösă decâtu alta.

Ministeriul Wekerle va avé der să lupte o luptă desperată cu haita șovinistă din dietă, și lesne este cu puțință, ca în asemenea grele împrejurări să fiă silitu a-și da dimisiunea și a face locu unui altu ministeru.

SCRILE DILEI.

— 11 (23) Septemvre.

Ferți-vé de cursele vrăjmașilor! Din comitatul Ciucului, în Seouime, primim soirea, că pe acolo se trimite „in oinște” mai multor preoți și învățatori români diarul „Ungaria”, ce se tipăresce la Clușiu și alu căreia redactoru este Moldovan Gergely, cunoscutu ca cel mai obraznicu între toți renegații. Foia lui este plătită din fonduri unguresci și are de scopu amestecarea și înșelarea poporului cu minciuni și vorbe göle. Dela început și până la sfirșit această foia, scrișă într'unu stilu murdar, e plină de cele mai revoltătoare minciuni, insulte și batjocuri la adresa întregului neam românesc. Nu ne putem mira în deșinut der, cum se pöte, ca această lăpădată de diaru să găsescă intrare în casele unor preoți și învățatori de-ai noștri? Nu vedu öre acești cărturari români, că și aici avem de-a face cu o miserabilă cursă a vrăjmașilor noștri, cari pe această cale umblă să-și verse veniul în mijlocul poporului nostru? Asupra acestor curse atragemu totu adinsul luare aminte a cărturarilor români dela sate și le dicens, să bage bine de sémă, să nu suferă în casele lor cu nici unu prețu o foia ca această, care ovetesce neamul românesc și laudă pe după manii acestuia.

—x—

Agitații unguresci în presa streină. Foia italiană „Mattino” din Neapole publică unu articolu lungu, eșit din pöna agentului ungurescu Öváry. În acestu articolu se arată negru pe alb, că „Valahii nu au nici unu dreptu asupra Ardealului” și că prin urmare nu se pöte vorbi despre öre-cari aspirațiuni naționale legale ale lor. Polemisându apoi cu „Gazeta di Napoli”, agentul unguři se provoacă la faimösa vorbire de acușatiune a procurorului Jeszenszky, ca la o mărturie „classică”, pe care-o comentează și reproduce pe lungu și pe largu. Au mai nebușit Ungurii și o altă foia, americană, anume „New-York Herald”, care dela unu corespondent englescu, care a oălătorit prin Ungaria, publică o seriă de articuli. Primulu articolu și-l începe cu cuvintele: „Trăescă Ungurulu!” — Inzard

puternicu convingătoare să-lu înduplece a-i urma la curtea împăratensă.

Ei ilu gäsira la cornele plugului. Inainte de a-le puté da elu binețe, solii li porunciră, în numele împăratului, ca să mērgă cu ei.

— Cum? ce rău am făcutu eu? întrebă bunul omu mirându-se foarte de-o purtare atâtu de aspră.

— Aici nu-i vorbă, că ce ai făcutu, ci că ce ai de făcutu! Tu ai să vindec pe fata împăratului. Scimü noi, cătu ești de iscusitu în toate doftoriile, așa der gata-te iute, să vii cu noi.

— Cinstiți domni, răspuse elu, pare că n'ați fi ce mintea întregă. Eu tocmai așa mă pöcep la doftorii, cum se pöcepe și înălțimea sa, Impăratul, la plugu.

— Vino, vino! scimü noi chichițele tale, der scimü și cum să-ți aducem mintea la locu. Decă vorbele noastre nu folosesc, apoi étă avem noi aici mijloce, de-a te convinge.

Dicëndu acestea solii se scoöră numai decâtu de pe cai și încep a-lu croi sdravëndu cu nuiiele, așa că bietul omu trebu să se röge de iertare, făgăduind, că

va merge cu ei, unde-i voru porunci, și că va face, ce voru cere dela elu.

Acum solii ilu luară și 'lu duseră dreptu la curte, unde împăratul li aștepta cu nerăbdare. Auëndu împăratul, ce minunaș de doftorü li aducü solii săi, se bucură din totă inima; de altă parte însă se miră foarte de modul și chipul, cum trebuie să umblu cu omul învățat, ca să-lu silesu a-și face datoria.

— Decă însă lui li place ast-felü, să nu-i stricăm plăcerea. Pentru-că ori are elu poftă, ori nu, trebuie să facă totul, ca să-mi însănătoșeze fata — dize împăratul, și porunci să ducă pe țeranü în odaia fiicei sale.

După ce i s'a spus țeranului, că de ce suferă fata împăratului și că dela elu se așteptă să-i aline durerile fără întârziare, șermanul omu căd în genunchi, și se jură felü și formă, că deu elu nu pöcepe nici o doftoriă, ba din potrivă, decă s'ar amesteca în treburile doftoriă, mai ușor s'ar puté întâmpla să omöre, decâtu să vindec pe fata împăratului.

La acestea împăratul răspuse cu o zimbire de neîncredere și batjocoritöre;

făcö tot-odată semnü la două slugi țepene, cari se și aruncară cu două bâte sdravene asupra bietului țeranü, și unde nu mi-ți-lu oințescu cu o sfântă de bătaie, până nu se rugă șeracul de iertare, făgăduind, că va începe vindecarea numai decâtu.

Veđi, bietul omu nu scia chiar de locu, ce să facă și de ce să se spuice. Ii veni însă în minte să röge pe împăratul, ca să-lu lase numai singur. Impăratul a și eșit împreună cu toți ai săi și acum țeranul nostru, rămănund în odaie numai cu bolnava, care era palidă și nu vorbea nimic, se simția totu așa de pöcöpsit, ca și mai înainte; de aceea stetea spăriosu, se învertea zăpăcit prin casă, convingëndu-se și ținëndu-se cu amëndouă mâni de umerii săi plini de rane. Face-o față atâtu de oiudată, încätü fata de împăratu, pe lângă toate durerile ei, nu se puté răbda să nu zimbescă puțin.

Deși țeranul arëndăș era îngrijat cu multu mai tare de sörtea sa gingășă, decâtu de suferințele fetei, totuși nu i-a scăpatu din vedere zimbetul ușor de pe buzele ei, și fiind-că frica de alte bătaii ilu făcea să-și încörde mintea, de odată îi veni

unu gându fericitü. Numai de ar isbuti să facă pe fată să ridă, își gândi elu — când atunci totu pöte că se îndrăptă lucrul. Ce face der? Se întinde pe podele și începe din nou a se suici, a se înverti, a se rotogoli, schimosindu-se felü și formă, încätü și omul celü mai serios n'ar fi fost în stare să se stăpănescă și să nu ridă cu hohotü. Ast-felü și bolnava, cu totă durerea ei, isbucni într'unu risü, din care nu se mai putü opri. Și ce să veđi? În risulü, acesta cu hohotü, osulü, care-i cășunase atât de durerü, se desface și de-odată sare câtü colu din gätulü fetei.

Țeranul vedëndu această, iute ia omul în mână și oară-te cu elu la împăratul. Acesta cum vedü osulü, nu mai scia ce să facă de bucuria și grămădi pe arëndășu felü și felü de daruri. Ilu tunseră, ilu piștănară, ilu îmbrăcară cu hainele cele mai bogate și mai scumpe, încätü chiar și nevasta lui abia l'ar fi mai putü cunösc. Elü însă nu se gândia, decâtu cum ar putü scäpa mai iute, ca să se ducă acasă la plugulü lui.

Până să ajungă însă țeranul acasă mai avea încă de lucru. Abia străbătuse

suntă tôte. Cu corumperi și demoralisări nu voră rezolva Ungurii marea chestiune a naționalităților.

— x —

Noulă Episcopă săsescă. In loculă răposatului Episcopă Dr. G. D. Teutsch, adunarea bisericeii evanghelice săsesce din Transilvania a alesă aprôpe cu tôte voturile (cu 52 contra 3) pe protopresbiterulă din Sibiu și vicariulă superintendentului Dr. *Frideric Müller*. Alegerea acăsta fă salutată cu bucuriă in tôte părțile de poporulă săsescă. Nou alesul Dr. Müller a fostă mulți ani amiculă și soțulă de muncă și de luptă ală răposatului Episcopă Teutsch, cu care a colaborat. După alegerea sa de preotă in Nocrichă, ca membru in consistoriu, dela 1874 ca protopresbiterulă ală Sibiuului, ér dela 1883 ca vicariulă ală superintendentului Dr. Müller, este membru ală tuturoră reuniuniloră săsesce; la stăruința lui s'a fundată reuniunea de femei generală a bisericeii evanghelice săsesce. Elă a fundată institutulă evang. pentru căutarea bolnaviloră. Ca bărbatulă ală scôlei este cea mai probată putere a bisericeii săsesce. Elă a fostă învățătoră și rectoră ală gimnasiului din Sighișôra. Dr. Müller a condusă noua organizare a scôleloră medii săsesce după votarea legii pentru scôlele medii. Aceste și alte merite au contribuită, ca Sașii să-și îndrepteze ochii asupra lui Dr. Fr. Müller, alegându-lă superintendentulă sêu Episcopă ală bisericeii evanghelice din Transilvania.

— x —

14 Români arestați. Foile unguresce aducă școirea, că in *Poiana de Arișă* au fostă arestați 14 țărani Români, bănuți, că ară fi atacată birja fișpanului din Turda, casă despre care amă făcută amintire in t'r'unulă din numerii trecută ai fôiei nôstre. Cei 14 Români suntă ținuti la umbră in închisôrea tribunalului din Turda. Se va face cercetare in contra loră și voră fi dați pe mâna judecății. — Bre, că strajucii mai suntă domnii dela stăpânire!

— x —

Petrecerea cu dansă a tinerimei academice române s'a ținută Joi sêra pe lângă participarea cam modestă a publicului nostru din Brașov. Cu tôte acestea animația a fostă forță mare și comitetulă arangiator sub președintă d-lui stud. phil. Iord. *Popovici* și-a dată tôtă silința, ca drăgălașele dômne și domnișôre, cari au onorată petrecerea cu prezența loră, să ducă cu sine suveniră plăcute. Ordinea dansuriloră s'a începută cu „Hora“ și s'a continuată până in dimineața. „Romana“ a fostă dansată de vr'ô 42 pârcehi. Tinerimea academică însuflețită pentru totă ce e nobilă și frumosă, merită tôtă lauda pentru inițiativa luată și amă fi fostă cu atâtă mai veselă, decâtă amă fi putută înregistra și ună profită materială câtă de considerabilă, avându-se in vedera scopolă filantropică pentru care a fostă arangiată petrecerea. Publiculă a fostă forță

alesă și cei ce din diferite motive n'au putută participa, suntemă siguri, că voră regreta auțându câtă de animată a fostă petrecerea.

— Comitetulă arangiatoră ne rógă a aduce și pe acăstă cale căldurôsa mulțumită d-lui G. B. *Popă* și familiei *Stănescu* din locă, pentru-că au suprasolvit: d-lă *Popă* 8 fl. v. a. și familia *Stănescu* 1 fl. v. a.

— x —

Nu-i dreptate in țêra nôstră! Despre acăstă tristă adevără s'au convinsă și bieții ocnari dela Mureșulă Uioara. De multe-ori au bătută bieții ômeni calea până la Pesta, de multă strigă după dreptate, dér vocea loră totdeuna a rêsunată in pustiă. Au cerută o comisiă, care să cerceteze starea lucrului; li-s'a promisă, dér nu li-s'a trimisă. Telegrafatu-s'a ministrului *Weckerle*, mers'a in două rânduri câte-o deputațiune la elă in numele ocnariloră, cărora ministrulă li-a promisă sêrbătoresce, că „elă este omă dreptă și va face pentru ei totă ce va pută“, — n'a făcută însă nimic! In locă de-o ușurare a sorții, ocnarii din Uioara suntă astăzi și mai batjocuriți din partea mai mariloră ocnai, de cum erau înainte. Suntă puși la lucrulă nerentabile, cu cari nu potă agonisi la și mai multă ca 30-50 cruceri, ba ce e mai multă, fiind-că unulă dintre ocnari se plânse cu cuvintele: „O, frate, aici e mai rău ca in 1848“, s'a telegrafată după gendarmii, cari astăzi păzescă ulițele, sub cuvântă, că „poporulă (ocnari) ar vré să se rescôle asupra domniloră“. Același ocnari, pentru-că a rostită cuvintele de mai susă, a fostă ținută in temniță timpă de trei zile. Multele abasuri, înșelăciuni și nedreptăți, sêvirșite de mai marii ocnai in paguba muncitoriloră și chiar a statului, nu suntă luate in sêmă de cei dela ministeriu; de sôrtea ocnariloră nici capulă nu-i dore. Pare că ne-amă afla in t'r'ô țêra fără stăpân. Ocnarii suntă amăriți până'n sufletă. Ei au mai înaintată in timpulă din urmă încă o rugare la ministrulă *Weckerle*, după care au de gândă a recurge de a dreptulă la dieta. Acăste plângeri li-le împărtășese ună binevoitoră ală ocnariloră din M. Uioara, despre cari școimă, că in cea mai mare parte suntă Români. Pote numai acăsta e și cauza, că ei suntă atâtă de apăsați și batjocuriți.

— x —

Adunarea generală a soc. politice „Concordia“ din Cernăuți se va ține la 12/24 Septembrie a. o. la 2 ôre d. a. in otelulă „Zum besiegten Drachen“ in *Vatra Dornei*. Acăstă adunare generală fiindă cea dintâiu in *Vatra Dornei* și avându a se discuta cestii interesante privitoare la interesele și activitatea „Concordiei“, se speră, că d-nii membri ai societății voră participa in numără considerabilă și voră duce cu sine și ôșpeți, cari suntă binevêduți.

— x —

Dară pentru scôlă. D-lă *Ionidă N. Grossu*,

mare proprietară in Brăila și Viziră (România) a dăruiată pentru scôla română din Brețou suma de 400 lei. Pentru acăstă dară, comitetulă parochială gr. or. din susă dăia comună esprimă pe acăstă cale cea mai sinceră mulțumită generosului dăruiitoră.

— x —

Esamene de oficeri in rezervă s'au ținută zilele acestea in Sibiu la artileria. Au fostă admiși la esamenă 41, dintre cari au reușită 31. Români: *Iosifă Oca*, *Victoră Petri*, *Antoniu Pușcariu*, *Constantin Sotiră* și *George Villă* au reușită cu toții. Le gratulăm!

— x —

Duelă cu rezultată mortală s'a întâmplată alaltăieri in Oradea-mare. Ună oficeră in rezervă cu numele *George Örley* și proprietarulă diarului „Nagyvárad“, *Iosifă Kálmán*, au pușcată unulă asupra celuilaltă cu pistolulă. Causa duelului a fostă o certă, ce-o avuse sêptemănilă trecute căți-va tineri cu redactorii din Oradea-mare, pentru că unulă dintre ei a criticată prea aspru pe-o acțită (teatralistă). *Kálmán*, proprietarulă diarului „Nagyvárad“ și avocată încă a fostă amestecată in afacere, și trêba a ajunsă la duelă, in care *Kálmán* avă nenorocirea a fi nemerită de glonțulă potrivnicului sêu, așa, că îndată a murită.

— x —

Cunună. D-lă *Dionisiu P. Decei*, oleicistă absolută, și *Aurelia Moldovană*, fiica vrednicului protopopă română gr. cat. din Mediaș, își voră serba cunună la 8 Octombrie st. n. in biserica gr. cat. din Mediaș. — Felicitările nôstre!

— x —

Logodnă. *Maria Mușlea*, fiica d-lui învățătoră *Candidă Mușlea* din Brașov, s'a logodită la 11/23 c. cu d-lă *Ioană Murdroiu*, funcționară la „Albina“. — Să fiă in t'r'ună cestă cu noroc!

— x —

Biletele de intrare la concertulă, ce-lă va da la 5 Octombrie d-șôra *Irene de Brennerberg* in sala hotelului centrală „Nr. 1“ se capetă dela 25 o. începându in librăria *Zeidner*. I Cercele 2 fl., II Cercele 1 fl. 50 cr. Stală 1 fl., Parterre 60 cr., Galeria 1 fl. Studenții 40 cr. Prețurile de intrare suntă de astădată mai ucrate, decâtă cum era îndatinată până acuma, fiind-că de astădată va căuta și orchestra. Sperămă, că publiculă nostru ca și la alte ocasiuni așa și astădată prin numărôsa cercetare a concertului va dovedi, că școie onora o fiică a orașului nostru, ală cărei renume este cunoscută și afară de granițele patriei.

Răspunsurile Majestații Sale.

Suntă destulă de cunoscute cuvintele Monarchului nostru, ce le a rostită, ca răspunsă la deputațiunile din Boroș-Sebiș. Școimă, că Majestatea Sa a dîșită aprôpe fișpanulă din Aradă, ca să ferescă populațiunea

de agitatoră și că in răspunsulă dată de Episcopulă *Pavelă* a condamnată in cuvinte aspre șovinismulă turbată de pe strade.

Cuvintele din gura monarchului au de astă dată cu atâtă mai mare însemnătate, cu câtă ele se ocupă cu întrebări, cari se află la ordinea zilei.

Acăsta o vedemă și din răspunsurile date deputațiuniloră comitatense, prezentate Majestații Sale la Güns, de fișpanulă *Rado*. Majestatea Sa a dîșită, că datorința comitateloră este, să se îngrijescă, ca poporulă să nu fiă amăgită cu vorbe gôle și cu făgăduințe deșerte. Răspunsulă acesta este îndreptată către șovinistii maghiari și către arangiatorii demonstrațiuniloră kossuthiste, către partida stângei estreme și către partida lui *Apponyi*, așa numita partidă națională. Partida independentă s'a și simțită îndată atinsă și doi deputăți au de gândă să interpeleze in dieta, ce se va deschide in câteva zile, pe ministrulă președinte in cauza acestui răspunsă. Partida națională observă până acum o tăcere adăncă, numai vice-președintele ei, *Iuliu Horváth*, atacă vehementă pe sfetniculă coronei, și dîce că au să răspundă in parlamentă in cauza acăsta.

Diarulă din Praga „Politik“ vorbindă despre acăstă răspunsă observă, că e de mirată, că după multele concesionă ce li s'au dată Maghiariloră in câteva decenii, încă nici acuma nu suntă îndestulăți și că vorbele gôle ale șovinistiloră mai află rêsunetă in poporă.

Și are dreptă, când diarulă boemă astfelă vorbesce, căci dualismulă despre care Majestatea Sa încă a făcută amintire, ca despre ună „contractă bilaterală, pe care nu e iertată a lă șgudui“, celă mai mare folosă îlă aduce numai Maghiariloră. Căci școită este, că prin dualismă ei au căpătată pâinea și ouțitulă in mână, și totuși nu suntă îndestulăți, căci șovinismulă nu cunoscă margină și in vreme ce deo parte lucră pe tôte căile pentru maghiarizarea naționalitățiloră, de altă parte lucră pentru rumperea legăturiloră, cari unescă Ungaria de cealaltă jumătate a monarchiei. Dojana preainaltă să și-o însemne bine șovinistii adoratori ai lui *Kossuth*, cari aruncă in fața naționalitățiloră, că n'ar fi patriotice, numai pentru, că aceste nu vréu una cu capulă să-și jertfescă limba, ér ei, cei cu musca pe căciulă, in privința patriotismului, sbiară in gura mare, că numai ei suntă patrioți!

De mare însemnătate este și răspunsulă, ce l'au căpătată *Jidovii* la Güns. Majestatea sa a dîșită: „Nu nă îndoiescă, că *Israeliții* nu voră da nici-odată privilegiu, ca *Eu* să fiu silită a-mă retrage dela supușii credincioși *israeliți* grația și scutulă meu!“

Din răspunsulă acesta s'a vêdută îndată, că pericunății au căpătată o lecțiă cum se cade. *Jidovii* din *Budapesta* s'au

Comunicată de *Moșulă*.

Cântecă populară

de pe Luncă, in Biharea.

D'astă vară, că fū vară
De trei-ori brume pricară,
Dér n'au picată de rēcôre
Ci-au picată de supărare,
Că ună orniă vré să se 'nsôre,
Să ieie pe soru-sa,
Dér ea astfelă îi grăia:
Hoi, frate frățu meu!
In mare-ți bați capulă têu!
Io îți jură pe sânta cruce
Că după tin' nu m'oiu duce

poporă vestea despre minunile acăstui doftoră învățată și toți bolnavii din oraș in-cepură a alerga la curtea împărătăsce, rugându-se de împărătă, să facă pe doftoră să-i vindece și pe ei. Împărătulă se învoi și trimise după doftoră, poruncindu-i, ca numai decâtă să vindece pe toți bolnavii cei sêraci.

— Pe toți de-odată? strigă elă. Dér in odaia asta suntă adunați de două-ori atâtă bolnavi, oăți ar pută să vindece celă mai cu minte doftoră din tôtă lumea.

— Unde-să bătele? întrebă împărătulă

Auțându acăsta arăndașulă, spăriată n'a mai făcută vorbă înzadată, ci a promisă, că va face ce-i-stă in putință, ca să vindece ceta întregă. A cerută însă, ca in sală să facă ună focă mare și să-lă lase singură pe elă cu bolnavii. După-ce 'i-s'a împlinită dorința, stete câtva pe gânduri și se scărpină după urechi, apoi dîce către bolnavi.

— Bani mei prietini! Trebuie să școiți, că de locă nu este lucru ușoră să vindece cineva pe atâtă bolnavi, cu ințela cu care poruncesce împărătulă. Eu cunoscă o doftoriă, care s'ar pută folosi cu reușită, anu-

me: pe acela dintre voi, care e așa de bolnavă, încâtă nu mai e nici o speranță de scăpare, să-lă aruncămă in focă și din cenușa lui să facemă ună prafă, pe care trebuie să-lă iee apoi toți ceialăți ca doftoriă.

Ce e dreptă, imi este milă de sôrtea celoră mai neputincioși dintre voi toți, însă școi a bună sêmă, că oră care dintre voi își va da bucurôsă vieța, ca să scape atâtă frați iubiți de ai sêi.

Auțându acestea, bolnavii priviau unii la alții; nici unulă însă nu dîcea, că n'are speranță de vieță.

— Vin'ô încôce, dîse doctorulă către unulă din cei mai slăbănogi, „mi-se pare, că tu ești de totă bolnavă și slabă, nu credă să te faci sănțosă vreodată!“

— Eu? strigă bolnavulă trăgându-se spăriată in dărșă. Nici-odată, prea învêțate domnule!

De când amă intrată in odaia asta, mă simță cu multă mai bine. Așa să trădescă! In tôtă vieța mea nu m'amă simțită mai bine ca acumă!

— Decă e așa, ce mai cauți aici? ce

mai vréi dela mine? in t'r'ô clipă să ieși de aici, înșelătorule, ce ești!

Bolnavulă n'asteptă să-i dîcă de doșori, iute se șterse pe ușă afară, unde în-telni pe împărătulă:

— Te-a și vindecată? întrebă împărătulă.

— Da, Majestatea ta, acum nu mă mai dore chiară nimic! și iute plecă mai departe, ca să nu-lă mai întrebe ceva.

Totă asemenea se întâmplă cu celă următoră și cu toți; nici unulă dintre bolnavi n'au mai dîșită, că-i lipsesce ceva, pentru-că fiă-care se teme, nu cumva să fiă socotită ca celă mai slabă și așa să fiă aruncată in focă. Ast-felă odaia s'a deșertată forță iute și împărătulă avea acum o părere și mai bună despre minunile vindecătoare ale noului sêu doftoră.

Daruri bogate 'i se deteră acum de fiă-care bătaia ce mănecase; atâtă aură și argintă a căpătată, încâtă arăndașulă pe tôtă vieța putea să fiă putredă de bogată.

Împărătulă n'a vrută să se despartă de elă, s'a învoită însă să-lă lase acasă, după ce i-a făgăduită, că de câte-ori va

și dusă la deputatul lor din Leopoldstadt rugându-l să întrebe la locul competent, ce a fost cauza, că răspunsul prea înalt de astă-dată n'a fost așa ca și în alți ani la asemenea ocazii? Presa jidano-maghiară asemenea este iritată, și pretinde, ca ministrul președinte, care este răspunzător pentru cuvintele Monarhului, să și răspundă pentru ele.

Acuma vine diarul jidană dela Viena „Neue Freie Presse“ și dice, că, după informațiunile sale câștigate la locul cel mai competent, poate asigura pe ori-cine, că cuvintele Majestății Sale, apere Dómne, nu cuprind oară, dojană, cu atât mai puțin amenințare.

Dér nu trebuie să fii tare înțelept ca să cunoști că toia vienesă vorbesce fléouri și că răspunsul pré înalt adresat Jidovilor cuprinde în adevăr o dojană dintre cele mai strașnice.

Cu cauzele acestei dojeni își bată mulți capul. Unii dicu, că Majestatea Sa s'a superat, pentru-că Jidovii nu l'au întâmpinat și la Boroș-Sebeș, alții că s'a superat pentru-că au amenințat, că nu se vor mai infățisa cu asemenea privilegii, decât nu vor fi primiți și ei într'un rând cu celelalte contesioni, érá nu tocmai cei din urmă, cum s'a întâmpinat și la Güns. Cea mai firăscă însă ni s'ar păre următoarea talmăcoire a lucrului:

Majestatea Sa, precum se vede clară din toate răspunsurile sale, dorește pace. Și cine aștia și turbură mai tare pacea? Jidovii!

Jidovii au presa în mână, jidovii sunt cari scriu articuli cei mai nerușinați în contra naționalităților, batjocorindu-le în totă forma. Ei sunt în mare parte cauza, că neliniștea în patriă a ajuns la un grad așa de mare. Căci ei se dau de cei mai buni patrioți, ei strigă, că sunt cei mai buni Maghiari. Majestatea Sa cunoște bine însemnătatea Jidovilor pe ter-nul politic, național și economic...

Și Majestatea Sa dorește pacea, ér Jidovii se folosesc de influența lor și aștărea spiritelor. Érá pentru ce au meritată ei dojana. Să și-o însemne bine!

Ducesa d'Edinburg în România.

Duminecă, 5 Septembrie, M. S. Regele României, împreună cu AA. LL. RR. Principele Ferdinand, Princesa Maria și Princesa Victoria, urmași de suite, au plecat din gara Sinaia la Predeal, la orele 3 și 45 min. p. m., cu un tren special, pentru a primi la fruntariă pe A. S. I. ducesa de Saxa-Coburg și Gotha, ducesă d'Edinburg, ce sosea în acea zi din străinătate.

Augusta călătore, sosind în gara Predeal, care era împodobită cu verdeață și drapele, și scoborându-se din vagon, se îmbrățișă de mai multe ori cu M. S. Regele, cu principele Ferdinand și cu iubitele sale fiice.

D-nii miniștri și d-nele au fost prezentați ducesi, cum și suita Regelui. Multe și frumoase buchete faseră oferite Alteței Sale imperiale cu acestu privilegiu. La orele 4 și 45 minute Regele, ducesa și augustele lor familii porniră cu trenul regal și ajunseră la gara Sinaia la orele 5 și 15 minute.

În tot lungul drumului, mulțimea era adunată prin gări și prin dreptul caselor de prin sate, spre a saluta cu respect venirea în România, pentru întâia dată, a augustei mame a moștenitorei tronului român.

Cu toate, că A. S. imperială rugase să nu fiă primire oficială din cauza doliului casei sale, cu toate acestea se aflau la gara Sinaia, înșesată de lume, la sosirea trenului regal, d-nii miniștri ai Germaniei, Rusiei și Angliei cu întregul personal al legațiilor lor; principele Dimitrie Ghica; d-nii miniștri ai țerei la Berlin. Viena și Petersburg; numeroase domne din societatea cea mai alasă și primarul orașului, toți veniți, ca să ureze bună-venire A. S. imperiale. Toate aceste persoane au avut onóra a fi prezentate de rege, cu care dâna vorbi în chipul cel mai bine-voritor. Apoi Majestatea Sa, ducesa, AA. LL. RR. princesele Maria și Victoria, urmași fiind de o altă trăsură, în care se aflau moștenitorul Coronei cu AA. LL. RR. Princesele Alexandra și Beatrice, au mers la mânăstirea Sinaia, unde au ascultat serviciul divin.

La intrarea în biserică, Regele a fost întâmpinat de arhimandritul Nifon, superiorul mânăstirii, care i-a infățiat crucea și Evangelia. După sfârșitul slujbei, suveranul, înaltul său óșpe și familiile lor s'au îndreptat către castelul Peleş, unde A. S. I. ducesa de Saxa Coburg și Gotha, ducesă d'Edinburg, va petrece mai multă timp.

Séra a fost un prădă, la care a luat parte familia regală și ducală, cum și suitele.

Pentru patria maghiară atacată.

În comitatul Iász-Nagy-Kun Szolnok este un domn, pe care îl cheamă Gyömörey Felix.

Acestu domn este membru în congregațiunea comitatensă și este foarte îngrijit de soarta patriei, până ce mai aude, că există în ea vr'un picior de Român, slovac sârb etc. Ungaria trebuie să fiă maghiară și el ca și Kosztenszky, decât nu vrem să pieră.

Ei bine, acesta e părerea lui, și părerea acesta și-a făcut-o cunoscută într'o propunere făcută la congregațiunea comitatului mai sus amintit. Luăm din propunere următoarele:

„Dieta dela 1848 a enunțat egalitatea în drepturi pentru toți cetățenii.

Acésta operă măreță, s'a sfășiat prin o faptă fără păreche, prin răsboiul civil provocat de aștări păcătoase. Fiii proprii, naționalitățile nemaghiare cu drepturi egale, au ridicat arma în contra propriei lor patrii, care îi hrănesce, îi ocrotesc și îi strânge la peptul său cu iubire, s'au sculat să verse sângele fraților lor maghiari.

Și când Dumnezeu dreptății, érá a dat națiunii maghiare dreptul de a dispune despre propria-și soartă, ea a uitat crima mișelă și la 1868 érá a decretat egalitatea naționalităților.

Decă nu vrem să devină decât o conceptă geografică, Ungaria nu poate să fiă decât un stat unguresc guvernat. Stă așadere necondiționat, că Ungaria este una, nedespărțită și că ea este maghiară.

Mai mult decât atât, n'a poftit și nu poftesc statul maghiar, (destul de modest este! Culeg.), dér condițiunea acesta de asistență nu și-o poate jertfi, decât nu voiesc să pieră.

Unele dintre naționalitățile nemaghiare ale patriei noastre se nisuesc să sfășie unitatea statului maghiar... În faptele lor nu-i conduce alta pe aștări faoctori de rele decât ura órbă și desfrănată față de naționalitatea maghiară. Ei influențază mai ales asupra masselor neculte, próste și faptele lor cele mai nouă arată (Ce arată? Dór' naționalitățile au distrus casele cetățenilor paolnici? Culeg.), oă e primejdiă și noi trebuie să ne apărăm (Mei! Mei!)

Între toate acușările lor cea mai mincinosă este, oă ar fi vr'un factor în Ungaria, care ar voi să desbrace naționalitățile de limba lor. Adevărul trist este, oă noi trebuie să ne apărăm în contra lor.

Gyömörey după ce mai îndrugă multe verđi uscate, accentuând necesitatea apărării pe cale socială face o propunere din mai multe puncte, din care luăm următoarele:

Să se voteze dela 1895 începând pe timp de 10 ani un aruncu de 10%, din care să se formeze fundațiune regnicolară sub titlul: „Magyar nemzet alaptvány (Fundațiune națională maghiară); să se alăture la fundațiunea acesta toate municipiile din țără; banii incurși să se pună la dispoziția dietei, care să-i împărtășcă după cum va fi lipsa, începând dela anul 1896 când Ungurii vor serba 1000 de ani, decând au venit din Asia. Gyömörey și încheie propunerea cu cuvintele: *Tóte le dăm, averea, și decât e de lipsă sângele pentru patria maghiară atacată.*

Gyömörey și-a înaintat propunerea și la ministrul de interne, care în rescriptul său, o aprobă.

Vedem, că e vorba de un

nou „Emke“, dér într'o măsură și mai mare, decât până acuma. Decă propunerea lui Gyömörey se va primi și pe lângă aprobarea guvernului, pe care Gyömörey dice căși-a asigurat-o, se vor alătura și alte comitate, contribuind pentru maghiarisarea cetățenilor lor, atunci pacea și liniștea, pe care trebuie să o dorim cu toți nu se va pute stabili ușor.

Convocare.

După ce în timpul din urmă comitetul Asociațiunii transilvane a primit convingerea, că este o desăvârșire delaturat pericolul lățirii colerii, în urma căruia s'a fost vădită necesitate, de a amâna pe timp nedeterminat adunarea generală a Asociațiunii, convocată pe 27 Augustu n. c. și zilele următoare la Năsăud — prin acesta, în conformitate cu dispozițiunile ȘȘ-ilor 14 și 21 din statutele Asociațiunii transilvane pentru literatura română și cultura poporului român, adunarea generală pentru anul curent se convoca în opidul Năsăud pe 22 Octomvre st. n. a. c. și zilele următoare.

Aducându acestă la cunoștința publică, invităm pe toți membrii Asociațiunii de a lua parte în număr cât mai mare la ședință.

Dat din ședința comitetului Asociațiunii transilvane pentru literatura română și cultura poporului român, ținută în Sibiu la 19 Septemvre n. 1893.

Dr. Il. Pușcariu m. p. vice-președinte. Dr. Amos Frâncu, secretar II.

Program

pentru adunarea generală a XXXII-a a Asociațiunii transilvane, ce se va ține în 22 Octomvre n. c. și zilele următoare în Năsăud, este următorul:

Dumineca, în 22 Septemvre:

I. Parastă pentru fericitul de piă memoria președinte George Barițiu.

II. Ședința I-a cu următoarea ordine de zi:

1) Deschiderea ședinței prin presidiu ordinari la 10 ore a. m. în localul, ce se va destina spre acestu scop;

2) Raportul general al comitetului despre activitatea sa în decursul anului 1892 împreună cu acelușe aceluș;

3) Alegerea unei comisii de 3 pentru esaminarea raportului general și a unei comisii de 3 pentru esaminarea rațiociniului pro 1892 și a proiectului de budget pro 1894;

4) Emiterea unei comisii de 3 pentru încasarea de taxe dela membrii vechi și dela cei cari se vor înscrie de nou;

Pân' ce tu nu vei chiama
Pentru cunonia ta
Pe sóre de nănaș mare,
Pe lună de grăitoare,
Pe fuscei de corintei,
Pe găinușe zăslăușe;
Și eu frate nu voiu mere
Pân' ce tu din ceriu nu-i cere,
Pe stele de corintele;
Și pân' ce tu nu vei face
Unu lucru ce mie-mi place:
Podu d'argintu peste pământu,
Podu de óeră peste țără,
Peste vană podu de-aramă.
— Ea cuvântu nu-și gâta,
Totu ce dicea să 'mplinea.
— Hoi, soruță, sora mea
Eu și-am împlinit voia,
Eș dér acum din chilie
Și vină la cununie.
— Hoi, frate, frățuțu meu!
Nu te temi de Dumnezeu,
Să faci așa nedreptate
Să se ia soră cu frate,
Când sunt străine bogăte
Și aió și p'alte sate.
Ascultă-mă ce-ți dicu eu:

Iete 'n lume, iete 'n țără,
Din dor d'albe până'n séră
De încungiură lumea
Să 'ntâlnesc paria mea,
Și apoi tu o ie pe ea.
— Lumea o-am încungiurat,
Dér ca tine n'am aflat.
— De-i așa, frate, așa
Iată-mă oă sunt a ta.

Până popa-i cununa
Maica Sântă lacrima
Ăngerulu le cuvânta:
Veți trăi unu traiu de jelu
Osândi-ți de chinuri grele;
Veți muri morți de păcate,
Căci faoeti o nedreptate
Când se ia soră cu frate
Când sunt străine bogate.
Dér, tu popă, ce gâdușci
Pe ei de-i blagoslovesci,
Pe-o soruță o'unu frățuțu,
Ca pe-o fată o'unu drăguțu?
Hoi, popă, spânzurate-omă
Din tine risă face-ne-omă,
Intr'unu vârfu de solovêrfu
Intr'o margine de tîrgu,

Ca să vadă totu tîrgu
C-o făcutu solovêrfu:
Unu popă o'o spânzuratu
Pentru unu lucru neertatu.
Antoniu Papp.

Pentru ce n'are ursul codă!

(Snová.)

Să vede, oă de cându-i lumea, vêuătorii sunt totu ómeni minoiși.

Decă nu credeți, én întrebați-lă, de pildă, pe Nea Trifu și rugați-lă să vă spună una de hăle vênătorești și o să începă să vă istorisescă o poveste, cu nouă țeste, cum n'a fost și nu mai este. Și deși veți scoi, oă minte, totuși și-e mai mare dragul să-l asculti, căci vedeți D-Vóstré, e așa fărfoiu la minte, de trebuie să i le cređi pe jumătate. Când își povestesc cum l'a pușcatu pe cerbul cu cornele de aur, ai sta o zi și-o nopte și l'ai asculta pe nerăsuflătele; când își minte de vênatul lupului cu capul de fier, ai căsoa gura ascultându-lă două nopți și două zile, ér când își basădesce cum a călăritu pe Statu-palmă-barbă-cotu împletecându-și picioarele în barba

lui, și cum a umblat după Strêmbă lemne, ca să-i tae pîrulă cu firestrăul, te-ai tăvăli trei zile și trei nopți cu limba scóșă de-unu cotu, de risu.

Dér las' c'a pățit'o și elu odată cu minciuna, că o trăsese prea bôcăna.

Intr'o séră, după o vênătoare lungă, stăteamu cu elu și cu badea Răsulă, unu vênătoru voinicu, pe care nu numai odată l'a drăgostit ursul îmbrățișându-l, și ne odihneam la unu focu mare. Alătura cu noi stetea trinită o ursică uriașă, lovită de Răsulă tocmai dinjosu de numele tatălui, între amândoi ochi. Pușcașul arunca din când în când o ochire galeșe spre ursică, ca și când ar fi vrut să dică: „Erumosă vênatu!”

Nea Trifu îl vedea bine și odată ne mai putându-se răbda, încep:

„Ce te fâlesci așa cu iepurașul ăla mă?” strigă elu, „tu ești încă tânêru și ai ochi de șoim, dér când eram eu ca tine, aveam ochi de vultur și-mi era și rușine, când pușcam o așa ursică. Numai odată pușcai unu ursu, cu care și acuma mă pot mândri!”

„Spune-ne, cum l'ai pușcat?” dicu

5) Insinuarea propunerilor și even-
tuelor interpelări;

6) Raportul comisiei de inserieri.

7) Cetirea eventualelor disertațiuni.

Luni în 23 Septembrie:

III. Ședința II-a cu următoarea ordine
de zi:

1) Deschiderea ședinței la 9 ore
a. m.;

2) Verificarea procesului verbal al
ședinței I-a;

3) Raportul comisiunilor esmise în
ședința I-a;

4) Alegerea președintelui, cassarului și
eventual a altor funcționari ai Asocia-
țiunii pentru restul periodului 1893 —
1895;

5) Cetirea eventualelor disertațiuni;

6) Defigerea locului pentru viitoarea
adunare generală;

7) Dispozițiuni pentru autentificarea
procesului verbal al ședinței a II-a;

8) Încheierea ședințelor adunării ge-
nerale.

Se observă, că eventualele diserta-
țiuni au să fie prezentate prezidiului Aso-
ciațiunii în scris și cu 8 zile înaintea adu-
nării generale.

Din ședința comitetului Asociațiunii
transilvane pentru literatura română și cul-
tura poporului român, ținută în Sibiu la
19 Septembrie n. 1893.

Dr. Harion Pușcariu Dr. Amos Frâncu
m. p. vice-președinte m. p. secretar II.

Adunarea generală a Reuniunii învățătorilor români gr. c. din ținutul Lugoșului.

De lângă Cărașu, 10 Septembrie 1893.

Reuniunea învățătorilor români gr.
c. din ținutul Lugoșului și-a ținut adu-
narea generală a VI-a la 29 și 30 August
a. m. în Lugoș, despre ală căreia decursul
al iau voi a raporta cele ce urmează:

Ședința I.

În 29 August n. la orele 7 dimineața
o parte numerosă dintre învățătorii a asie-
tanți — conform programului — la s. litur-
gică pentru „invocarea Spiritului Sântu”,
săvârșită în catedrala episcopescă.

La orele 9 toți membrii prezenți ai
reuniunii s'au întrunit în școala română gr.
c., de unde au mers în corpore, cu Ilustr.
la d-lu canonic Andrei Liviu, președin-
tele reuniunii, în frunte, la reședința Ilus-
tr. al d-lu Episcopu Dr. Victor Mihályi
de Apșa, patronul reuniunii, spre a de-
pone omagiile de supunere fișcă, avându-
se în vedere și prima ședință a adunării.
După ce membrii reuniunii s'au așezat
în sala cea mare a reședinței, o comi-
siune, condusă de d-lu Petru Popescu,
s'a prezentat la ilustrul patron spre a-l
roga în numele adunării să binevoască a
se prezenta la aceea, spre a deschide adu-

narea generală. Ilustritatea Sa, primind
cu bucurie invitarea, după ce a ocupat
locul prezidial între urările de „Să tră-
iescă”, prin un strălucit discurs oca-
sional, în care binevoit a accentua de nou
indoiul rol al învățătorului român în
societate, ca luminător și crescător al
poporului și ca ajutor al preotului la îm-
plinirea sacrelor servicii cantonale biserice-
ști, declară ședința de deschisă. Vii urări
de „Să trăiescă!” răsună din partea adu-
nării.

Imediat după acesta, Mag. d-nu Dr.
Ioan Dengi, printr'o vorbire frumoasă și
esprimă bucuria, că ca nou numit inspec-
tor reg. de școle al comitatului Caraș-
Severin, i-s'a dat prima ocaziune să par-
ticipie la adunarea generală a învățătorilor
români; îndemnă pe „soții săi de școală”,
ca să-și împlinescă cu conștiință chemarea
de învățător spre a crește din elevii con-
creduți cetățeni onști și patrioți adevărați
recomandând tot-odată învățarea cu dili-
gență a limbii materne, dăr fără a se ne-
glijă nici învățarea limbii maghiare, ca
limbă de comunicațiune între fiș patriei.
Urale de „Să trăiescă!” și de „Eljen!” ră-
sună de nou din partea adunării.

După acesta, Prea Sântia Sa d-lu
Episcopu, cu cuvinte adevărat părintești,
îndemnând la muncă și dorind adunării
succes rodnic la rezolvarea agendelor
puse la ordinea zilei, lasă prezidiul preșe-
dintelui reuniunii și se depărtează din adu-
nare la intonarea imnului: „Întru mulți ani
Părinte!”

Se cetese apoi prin d-lu Paul
Munteanu, notarul I, raportul comite-
tului reuniunii despre activitatea acestuia
în decursul anului 1892—3; acela al ca-
ssarului, d-lui Petru Popescu, din care
se vede că reuniunea are un capital
de peste 327 fl.; — apoi al bibliote-
carului d-lui Vasiliu Jivanca, care
arată, că biblioteca reuniunii constă din
abia 112 opări.

Pentru controlarea acestor raporte,
preocup și pentru înscrierea membrilor noi,
pentru încasarea taxelor restante și pen-
tru propuneri, adunarea alege respectivele
comisii.

Președintele dă cetire prin d-lu Iuliu
Birou, notarul II, hârtiei d-lui Petru Ior-
govici, prin care D-sa abdică la postul
de vice-președinte al reuniunii, ceea ce
s'a luat spre știință cu regret din par-
tea adunării.

După acestea, d-lu Petru Popescu,
învățător în Lugoș, cetese tractatul
său din pedagogia: „Despre creșterea
scolastică și domestică”, care fu as-
cultat cu atențiune, fiind lucrat cu dili-
gență albinei.

Ne mai fiind alte obiecte la ordine,
ședința se ridică la 12 ore, anunțându-se
redeschiderea ședinței a II-a la 3 ore d. a.

Ca oșpeți la această ședință au luat

parte între alții și d-lu Ioan Vidu, zelosul
învățător și diriginte de cor în Lugoș,
împreună cu „discipulii săi”, vre-o 15 frați
învățători, cari toamă se aflau în Lugoș
la cursul de muzică al d-lui I. Vidu.

La ora 1 d. a. toți membrii reuniunii,
împreună cu ilustrul președinte și magn.
d-nu inspector reg. de școle, au fost in-
vitați ca de obicei, la bogata mesă a
ilustrului patron, Părintele Episcopu, unde
au fost serviți cu un prânz frugal.

Bine înțeles, că aci nici toastele n'au
lipsit. Primul toast l'a ridicat Ilustra-
tatea Sa Părintele Episcopu pentru Sântia
Sa Pontificale Romană și pentru Maieștea
Sa; apoi Ilustr. d-nu președinte A. Liviu
în onora P. S. Sale D-lui Episcopu; ma-
gificul d-nu inspector pentru reuniunea
învățătorilor; s'a mai toastat apoi pen-
tru inspector, pentru reuniunea suroră din
Hațeg etc.

Nu pot să nu mă opresc aci un
moment și să strig: Fraților colegi!
Considerând viul interes, înalta bună-
voință și marea iubire părintească, ce ma-
nifestă pururea față de noi ilustrul Pa-
tron, Prea Sântia Sa d-lu Episcopu, din
parte-ne aducându-i prinosul nostru de
omagi și exprimându-i și pe această cale
profunda noastră mulțămire și recunoștință,
să nu încetăm a înălța inimile și cugetul
nostru către tronul ceresor, rugându cu
frică și cu cutremur pe Părintele vécuri-
lor, ca vrsându peste acestu bunu tată
al nostru bogatele sale daruri ceresor,
să-l țină „în pace, întreg, sănătos și
întru zile îndelungate” până la cele mai
adânci și ferocite bătrânețe!

Ședința a II-a.

S'a deschis la orele 3 d. a. în școala
română gr. c., la care au mai participat
între alții magn. d-nu inspector, și stima-
bilit d-ni N. Popescu, asesor la sedria or-
fanală în Lugoș și V. Maniu, avocat în
București.

Urmă la ordine lecțiunea practică din
aritmetică a membrului d-lu Avram
Neda, învățător în Reșița, despre tractarea
numărului „unu”, ca continuare din anul
trecut. Prin această prelegere d-lu propu-
nător a voit să ne arate metoda cel
mai bună (?), cum s'ar pute învăța școlarii
începători mai ușor și mai iute a calcula.
D-sa ne arată adecă, că după metoda
acesta, putem învăța pe începători a nu-
măra dela „început până la unu” și a face
în cercul acestor număr „și cele 4 ope-
rațiuni” (!) numai în 3½ săptămâni (!), de-
că vom da pe o săptămână 4 lecțiuni de câte
¼ oră lecțiunea; și de vom lua 2 lec-
țiuni în săptămână de câte ½ oră lecțiunea
— conform planului de învățământ — ne
trebuesc spre acestu scop numai 7 sâp-
tămâni, — de ore-ce dăce, că la tractarea
completă a numărului „unu” se receră 14
lecțiuni (?). Apoi, ca să-și „motiveze” acestu
metodă rațională și practică (!), ne împăr-

tășese, că „lecțiunea acăsta de model” a
deciat o „fidelă” din opul: „Carte con-
ducătoare la aritmetică”, de d-lu profesor
G. Trifu.

A urmat apoi cetirea tractatului eore-
tică-practică din metodică despre „Predarea
bucăților de lectură din punctu de vedere al cu-
prinsului după treptele formale ale lui I. Zil-
ler”, de conmembrul d-lu Iuliu Birou, în-
vățător superior în Tiovanul-mare. În
partea primă a acestui tractat se arată
principiile teoretice cuprinse în cele „cinci
trepte formale”, prin cari trebuie să trecă
fiș-care lecțiune séu unitate metodică din
ori-care obiect de învățământ și în spe-
cială bucățile de lectură, érá în partea a
doua a tractatului, spre a arăta, cum se
aplică în practică acelea principii, a adus
un exemplu practic prin o bucată de lec-
tură, a cărei predare însă, pentru înainta-
rea timpului, s'a amânât pentru:

Ședința a III-a.

Acăsta s'a deschis în ziua urmă-
toare, în 30 August, la 8 ore a. m.

Urmând la ordine continuarea părții
a doua a tractatului din ședința precedentă,
conmembrul Iuliu Birou a predat în
modu practică bucata de lectură „Păstorul
măinos”, cu privire la analiza logică, ca
lecțiune de model pentru școlarii din anul
al II-lea, pe baza „treptelor formale”.
Atătu lecțiunea acăsta, cât și principiile
după cari a fost predată, fiind lucrate
cu multă diligență, au primit aprobarea
adunării luându-le cu plăcere la cunoștință
și decidându-se, ca acestu tractat, împre-
ună cu al conmembrului P. Popescu, să
se așeze în biblioteca reuniunii.

După această conmembrul d-lu Ge-
orge Poenariu, învățător în Secașu,
s'a încercat să țină și densus o prelegere
practică despre „Numele de persone,
de obiecte etc.”, dăr fără rezultatul
dorit. Ceea ce a îndemnat apoi pe con-
membrul Iuliu Birou la o critică obiectivă
și instructivă asupra acestei prelegeri, ar-
tându, că lecțiunea e eronată atât în fond,
cât și în formă; și că fiș-care lecțiune,
ca unitate metodică, trebuie predată după
un plan fixat și bine-precisat, căci nu-
mai așa de-o parte se aduce ordine în
mintea școlarilor, ér de alta însuș învâ-
țătorul e scutit de încercătură la pre-
dare.

Au urmat apoi raportele comisuni-
lor. Din raportul comisiei pentru cen-
surarea „sootei finale” a reuniunii, adu-
narea s'a convins, că acăsta se află în or-
dine. Comisiunea pentru înscrierea mem-
brilor noi raportază, că M. O. D-nu Ge-
orge Trăilă, parochul Timișorei, s'a în-
scris ca membru fondator, trimițându
taxa de 10 fl., ceea-ce adunarea cu „Să
trăiescă!” ia spre plăcută cunoștință.

Conmembrul Paul Munteanu pro-
pune și adunarea decide cu urări de „să
trăiescă!”, ca Multu Stim. D-nu Vasile
Petri, profesor emerit, Magn. D-nu Dr.
Augustin Lauran, canonic, și M.
On. D-nu George Munteanu, ambii
diriginți preparandiali, pentru meritele făcute
pe terenul științelor pedagogice - di-
dactice și celu școlastic, să fiș aleși de
„membri onorari” ai reuniunii. Conmem-
brul Iuliu Birou propune și adunarea de-
cide, ca să se prenumereze pentru biblio-
teca reuniunii foia pedagogică - didactică
„Școala populară” din Gherla.

Președintele raportază, că pentru pre-
miul de un galbinu pus de M. O. D.
Ionu Boroșu, parochu în Zabranu și mem-
bru fondator al reuniunii, pentru celu ce
va dovedi mai multu progres în cultiva-
rea pomăritului, a recurs numai conmem-
brul Paul Munteanu, învățător în Ver-
meșu; ér adunarea decide ca să se voteze
recurintei premiul numit.

După ce s'au mai pertractat și alte
cestiuni, s'a decis, ca locul proosimei
adunării generale să fiș Oravița română.

În fine, venind în vacanță oficiul
onorific de vice-președinte al reuniunii,
s'a ales de atare cu aclamațiune d-lu Ni-
colae Vulpe, învățător în Bocșa mon-
tană; érá ca membru în comitetul cen-
tral în locul devenit prin aceea vacant

și vesel și nerăbdător să-i ascultă min-
ta.

Nea Trifu își scose pipa din busunaru,
o întorse cu gura în jos și o lovi de câte-
va ori de palma-i aspră. Apoi suflându scrup-
mă din mână și-o umplu cu tabac și
puse un tăciune pe de-asupra. Rotogoluri
groase de fum umplură aerul de un mi-
ros greu, care ne scăpă de fânțărăocele
ale obraznice, ce ne mușcau bizăind din
scripi. Bătrânul vânător lăsă pipa să-o
cadă de colțul dreptu al buzei de jos
și se uită lung și chiorăș la focul din
pipă, ca și când ar fi vrut să cetască din
căpă în capul vorbelor, ce avea să le
spună.

Răsul îi aruncă în timpul acesta
priviri răutăcioase, lingându și din când în
când buza de sus, care era crepă la mij-
loc și fără mustéșă.

Acum încep și nea Trifu cu voce
tare:

„Pleasem odată prin pădure, ca să
văd ce va pe acasă de vênat. Veți bine,
că pe atunci nu era, ca acuma, vênatul
scăr și puteai să omori dobitocele și fără
șă în palăriă. Urmărisem mai tótă ziua

și când
era să-mi vie mai la îndemăoă să-l ochesor
— éta o bidiganiă de ursu, că-mi tae celea.
Vai, măicuțișă, ce mai nămilă era! Era mare
cât Mama pădurii și avea o cōda de 2
stênjini...”

— „N'o fi fostu chiar atătu! îl în-
rerupse Răsul cu un rîș batjocoritor
și trăgându-l de mânecă. „Mai lasă pu-
țin!”

— „N'o fi fostu chiar atătu! îl în-
rerupse Răsul cu un rîș batjocoritor
și trăgându-l de mânecă. „Mai lasă pu-
țin!”

— „N'o fi fostu chiar atătu! îl în-
rerupse Răsul cu un rîș batjocoritor
și trăgându-l de mânecă. „Mai lasă pu-
țin!”

— „N'o fi fostu chiar atătu! îl în-
rerupse Răsul cu un rîș batjocoritor
și trăgându-l de mânecă. „Mai lasă pu-
țin!”

— „N'o fi fostu chiar atătu! îl în-
rerupse Răsul cu un rîș batjocoritor
și trăgându-l de mânecă. „Mai lasă pu-
țin!”

tându cu degetul celu mare tutunul în
pipă.

„Dăr din cotu nu soi să mai tai? Éu
scurtéză încă cu ceva!”

„Aida de, lasă-mă să-mi gat pov-
tea. Cōda de, ce-i mai puțin, de un cotu
n'o fi fostu ea, dăr de o schiōpă sdravănă,
én cam așa”, dîse elu cuprinđându-și cu
degetele cōda pipei.

„Ce drao, nea Trifule, și-i fi uitat
ochii cei de vultură acasă, de n'ai vécutu,
că ursul n'are cōdă”, dîse Răsul ridéndu
cu hohot și arătând spre ursōica puscată.

„Măi impelițatule!” strigă celu mai
bătrânu orșinđind din dinți, „n'o fi având
al tu, dăr al meu totu avea un smoc
de fulgi! Ce-avem noi cu cōda”, dîse elu
mai încet, cugetând, că mai bine-ar fi
fostu de-ar fi începutu minciunile dela capu,
„dăr capu, capu, ala să-l fi vécutu!”

— „Nu-mi cocoloși bășada, méi!” dîse
Nea Trifu mai în șagă, mai în serios. „Ce
sci tu? Atătu pōte n'o fi fostu, dăr de n'o
fi fostu de o jumătate de stênjină, să-mi
tai gătul!”

— „Mai lasă puțin!” rîse Răsul prin-
đéndu inimă și șgătându-l mereu.

— „Ei, a fostu de un cotu! îl ajunge
acum!” dîse nea Trifu mâniaț și îndrep-

(Auzită dela tata).

S. Pușcariu.

s'a alesă totu cu aclamațiune d-lu Valeriu Popovici, învățătoru în Petromaniu.

Cu acestea terminându-se ședințele adunării generale, — la care au participat 36 membri învățători și preoți,—președintele Ilustritatea Sa D-lu canonicu Andreu Liviu, mulțămind membrilor pentru zelul și interesul, cu care au discutat agendele adunării, declară ședința de închisă; érá conmembrul d-lu Iuliu Birou exprimă în numele adunării mulțămită Ilustrului președinte pentru interesul ce manifestează la tôte ocașiunile față de învățământul poporalu, precum și pentru bunăvoința și prudența cu care conduce adunările reuniunii, dorindu-i — între urale de „Să trăească!“ — mulți ani fericiti!

Cherneceanul.

Mijlocu practicū de a entusiasma poporul.

Din multele fapte, cari să întemplă în alte țeri putem trage învățăminte și lua pilde, pentru nemul nostru românesc. Érá unulu petrecutu în Germania. Săptemăna trecută a fostu în Germania sərbătorită aniversarea luptei dela Sedan din 1871, când împăratul Napoleonu al III alu Francesilor a fostu bătutu de Germani sub Wilhelm I. Înainte de 1871 multele și micile state din Germania erau independente unele de altele și fără conștiință națională; dér tôte s'au unitu în acel timp și ast-felū au pututu birui pe Francezi. Acea conștiință națională a Germanilor n'a scăputu. Sərbarea aniversării luptei de la Sedan n'a fostu numai oficială dér și populară: nu s'a petrecutu numai în orașe, dér și în sate. Astfelu în satul Herchen din Düsseldorf de țeranii din satu s'au reprezentatū în fața locuitorilor veniti din satele vecine, și mai ales școlari, o piesă cu titlu „Acolo și aici“ (Drüben und Hüben) făcută de Hedumont. Ea cuprinde două părți: în prima parte e vorba de Franca, în a doua de Michel nēmțulu. Se vede mai întâiu unu satu francez. Doi lucratori francezi se plângu amarū de burghezi și nobili. Sosesce apoi contele Moubacon, reprezentatul nobilimei, care întelnesce pe d-ra Garnier, fiica unui fabricant bogat, și-i cere mâna. Ea doresce să fiă contesă și-i promite. Dér Garnier, tatălū, nu voescce să audă de unu ginere, care taie anilor frunză. Contele se supără și numescce pe fabricantū „betrănu panamistū“. Cei doi lucratori mustrăză pe conte și fabricantū. Aceștia se unescū și iau la bătaie pe bieții lucratori. De-odată însē apare Franca și-i rōgă pe tuspatri să mergă contra dușmanului de mōrte, Germania. Ér ei se jură, că vorū rēsbuna înfrângerea din 1871 și suntū bine-cuvēntați de unu preotū, care trecea pe acolo din întemplare, dīcēndu-le: D-șeu va fi cu voi.

În a doua parte ese pe scenă Michel, nēmțulu, care își iubescce patria, dér crede că armata ei costă pré multu. Mătușsa Susa — ea inchipue critica din jurnale contra proectelorū împăratului — îl înduplecă să nu voteze vr'unu nou impositū. În acestu timpū vine Germania care îi dīce, că este rusine să nu fiă totu atâtu de patriotu ca Francezii. Michel însē nu se convinge și adōrme. Elū vede în visū Germania. Ea îi arată, ce primejdia mare e Franca. Peste Rin înarmată și cu facla aprinsă trece Franca însoțită de furiile rēsboului. Michel se deșteptă. Acum e gata să-și dea viața și averea pentru patriă. Totu în acestu momentū intră pe scenă fiulū lui Michel și cântă: Germania, Germania mai pe susu de tôte. Și Germania încoronată înaintēză zimbīndu cătră spectatorii entusiasmați.

Chipulū acestu practicū de a deștepta conștiința națională a poporului, este celū mai nemeritū. Fiă ca și noi toți, dela cele ce vedemū la Francezi și la Germani, să înțelegemū că existența națiunii noastre este amenințată, decât nu ne silimū prin tôte mijlocele a rechema la conștiința națională masa poporului românū.

Literatură.

A apărutū în tipografia și în edițiunea noastră: „Independența bisericescă Metropolei române

de Alba-Iulia“. Cercetare istorică-critică, despre relațiunile Bisericii române din Metropolia Alba-Iulie cu Biserica Romei, de Nic. Densușianu. Cuprinsulū broșurei este: *Conciliile provinciale din 1872 și 1882. Manifestul de Unire cu Biserica Romei din 7 Oct. 1698. Textul originalu românū și traducțiunea latină falsă. Istoricul românū despre Unirea bisericescă cu Roma și foloșele Unirei.* — Broșura 8° mare, 44 pag., se află de vânzare la administrațiunea „Gazetei Transilvaniei“. Prețulū unui esemplarū 20 cr.(sēu 50 de bani). Porto 3 cr. pentru România 15 bani.

A apărutū: *Cursulū elementarū de musică pentru usulū școlerilor în genere, de Constantinū M. Cordoneanu.* Cursulū completū este dividatū în patru broșuri, pentru 4 ani de studii. Fiă-care parte conține până la 50 pagini însoțite de eseroițiile necesarii și mai multe cântece școlastice. Fiă-care broșură se vinde pe prețulū de unu leu, și se află de vânzare la tôte librăriile din țēră. Depositū generalū la librăria Graeve în Bucouresci.

A apărutū: „*Higiena cântărețului*“, lucrare de mare folos pentru cântăreți, profesori, preoți, predicatori, advocați, doctori și oratori, și pentru ori-ce omū, care dore-șce să profite de excelentele consilii ale doctorului L. A. Sigond. Se află de vânzare la tôte librăriile din capitală și județe, pe prețulū de 2 lei esemplarulū. Depositū generalū la librăria Graeve, în Bucouresci.

Au apărutū:

Balade și idile de George Coșbucū Bucouresci, 1893. Editura Librăriei Sococ et Comp. (Calea Victoriei 21). Form. 8° de 253 pag. Prețulū 3 lei. O carte fōrte de gustū, conține 54 poesii de-o valōre literară necontestabilă.

EDUCAȚIUNE.

Pentru părinți și învățători.

Prunculū când se nășce în lume este atâtū de neputinciosū, încatū lăsatū de sine, nu s'ar putē ajuta, ar trebui să piēră. Numai prin ajutorulū părinților și alū crescătorilorū i se potū desvolta facultățile corporale și spirituale. Și câtū e de lungă calea, ce are elū să trecă până ce se va face omū!

Pentru desvoltarea corpului, sunt de lipsă aprōpe două decenii, érá până ce se desvoltă mintea deplinū, trece jumătate din viața. O generațiune ușurează celei-lalte calea desvoltării. Esperiențele și învățăturile căștigate în viața, părinții le lasă urmașilorū, érá aceștia le lasă altora mai departe. Acestă desvoltare a unei generațiunii la altă generațiune, se numescce *creștere* sēu *educațiune*.

La *creștere* sēu *educațiune* se deosebescū trei factori principali: *facultățile înăscute omului*, — cari lucră după anumite legi, — *natura*, carea ne oferă mijlocele de existență, și *influența părinților și a crescătorilorū* asupra pruncilorū, și acesta din urmă este adevērata educațiune.

Mă adresezū déră mai întâiu cătră voi, frațilorū învățători, ca cătră părinți, cu următoarele învățaturi bāsate pe principiile pedagogice.

Dacă prea bunulū Creatorū v'a dăruițu prunci, bucurați-vē de acestu darū, și grijiți de ei ca să potă deveni ómeni bunī și folositori societăței în care trăescū. Priviți-i ca unū darū cerescū și-i creșceți în frica lui Dumneșeu.

Ingrijiți-vē de binele sufletescū și trupescū alū lorū și cu deosebire mamele să nu se ferescă a aduce ori-ce jertfă pentru pruncii lorū, căci cătră cine își deschidū copilașii mai întâiu buzele lorū zimbitorē, decât nu cătră mamele lorū.

Și cine pōte înlocui pe o mamă? O mamă bună nu are prețū. Ingrijirea ei de miculū născutū e în ade-

vērū natură cerescă, fiindū-că ea priveghiēză și nopte peste dēnsulū; formēză cele dintăiu tonuri ale gurei; îndrēptă cei dintăiu pași ai piciorușelorū slabe; ea îl conduce la bine, ea îl apēră de rău.

Datorința părinților de a-și creșce fiii este chiar datorința creștinēscă; pentru aceea ei trebuie să ingrijescă de creșterea corporală și spirituală a pruncilorū lorū. Acestă ingrijire să se încēpă de timpuriu în măsură gradată. Părinții să se unescă în principii: nici-odată să nu dīcă tatălū una și mama alta.

Ce vedū și audū copiii în fragea lorū etate, se întipăresce în sufletulū lorū ca într'o cēră mōle, și acelea le păstrēză peste tōtă viața. Decī pe lângă învățăturile blānde și înțelepte, dați-le și exemple bune, și anume: arătați-le cum să se pōrte în casă, pe stradă, la culcare, la scolare ș. a. Învēțați-i cum să se rōge lui Dumneșeu, și cum să încungiuire patimile, poftele și societățile cele rele.

Érá decât mijlocele blānde nu folosescū la creștere, urmași cuvintele înțeleptului Solomonū, carele dīce: „Nu înceta a certa prunculū; că pentru-că îl vei bate pe elū cu nuiēua, nu va muri. Că tu îl vei bate pe elū cu nuiēua, érá sufletulū lui de mōrte îl vei mântui“.

Dacă părinții nu vorū lua câte-odată măsurī mai aspre, pruncii se vorū deda la neascultare și îndērētniciă.

Feriți-vē însē a pedepsi pruncii când sunteți mănioși. Arătați-le mai întâiu vina, ca să și-o cunōscă și după ce și-o cunoscū, iertați-i câte-odată și numai după sēvēșirea de repetite ori a acelei fapte să-i pedepsiți; căci prin această dedați pruncii la sinceritate, ér prin pedepsă nemăsurată îi faceți cerbicioși și-i dedați la minciună. Nu iertați nici-odată minciuna, căci cine minșescce odată, nu are mai multū credēmētū.

Voi, frațilorū învățători, sunteți a doua mamă și alū doilea tată alū pruncilorū. Vocea vōstră este puternică asupra minței copilăresci. Versulū vōstru se întipăresce cu înlesnire în inimile fragede. Primele principii, ce le depuneți în inima tēnēră, suntū sēmēnța carea la timpulū sēu va produce fructele dorite.

Primiți pruncii cu iubire în scōlă și tractați-i cu blāndețe; căci scōla este lumea mică, unde se întălescū fiii avutului și fii sērăcului. Aici, întrunindu-se pruncii în simțiri, nu vorū face deosebire între nobilū și nenobilū: ei se vorū deprinde la olaltă în multe virtuți și vorū forma între sine o unire socială, carea în cele mai multe casuri îi va lega pentru tōtă viața lorū.

Și câtū de frumosū este: când sērmanii prunci lasă pe iubitele mame acasă, și mergēndū la scōlă, suntū întâmpinați de bunulū învățătorū cu cuvinte pline de iubire. Cātū de frumosū este, când după câte-va momente se convingū: că scōla e folositorē pentru ei. În fine câtū de bucuroși se uită și zimbescū unulū cătră altulū vedēndū, că aici vorū avē mai mulți amici, ca la casa părintescă.

Aici învățătorulū cu o față veselă îi conduce pe toți: ca să fiă creștini bunī și cetățeni onestī, și-i învăță a cunōsce natura a fenomenelē sale, de unde singurī potū face concludsiune: ca să prea-mărescă pe prea înțeleptulū Creatoriu.

Lugoș, 1893.

Petru Popescu.

Din carnetulū meu

De Moșulū.

— Nebunulū se crede înțeleptū, înțeleptulū însē scie, că elū e nebunū.

— Nevoia și nenorocirea deocoperū rēutatea amicilorū falsi.

— Frica însoțescce pașii pēcătoresului.

— Și ómenii cei mai bunī încă își au greșelile lorū.

— Sociabilitatea căștigă amici, încăpăținarea dușmani.

— Cine se supēră, îmbētrānescce.

— Până ce fulgerulū și furtuna dobōră unū copacū, viermele nimiceșce pādurea.

— Când te clatinī, poți cădū ușorū.

— Ușurința este isvorulū tuturor nenorocirilorū, ce ne amenință.

— Indestulirea se potrivescce orī-ce óspe.

— Omulū chibzuesce, Dumneșeu întocmesce.

— Lacomii suntū tot-d'auna de bunī.

— Nu e de ajunsū, pe celū slab să-lū scoți din necasū, trebuie să-și ajuți să mergă înainte.

— Trece timpulū, vine mōrtea fă bine, și teme-te de Dumneșeu.

— Tôte s'ar direge fōrte bine decât s'ar putē face lucrurile de două ori.

— Nenorocirea nu-i durere, nenorocirea nu-i tot-d'auna bucuria: cine își implinesce datoria, acelaia îi va ridū amēndouē.

— Cele mai grele dureri suntū acelea, pentru cari plāngi în tăcere.

— De vreme 'n patū, de vreme sculatū: aceste două îți aducū casă veselă, putere și bani.

— Pāne uscată, māncatā cu vā bună, este mai bună decâtū fripturā māncatā cu supērare.

— Când mānānci, nu uita, și sērăculū trebuie să trăescă.

— Când șeși bine, nu te ridi din locū. Scaunulū vechiu tot-d'auna e celū mai bunū.

— Când doi trăescū bine olaltă, alū treilea n'are ce dīce.

— A recunōscce ceea ce e nabilū, este unū căștigū, pe care ni lū pōte răpi nimeu.

— Unū serviciu merită altū serviciu.

Influența sēmēnței asupra rodirei.

Dintre plugarii învățați, astū nu mai stă nici unulū la îndoe că sēmēnța are mare influență asupra rodirei, — influență, care se constata nu numai la sēmānterulū și la animale.

În adevērū, să privimū numai la nascerea și desvoltarea animalelorū domestice și vomū putē trage din această învățaturī și pentru sēmānterulū.

Dacă dintr'unū armăsarū să și uritū, lângă care vomū mai adă și o iépă slabă și urită, nu se pōnăscce decâtū unū mānzū totū de frumosū, ca și părinții lui, atātū ne putemū esplica și pricina, pentru-ce dintr'o sēmēnță slabă și mūruntă, totū numai asemenea potū să creșcă și să se desvolte. Sēmēni, aceea rēsare, se adevērăscce pe deplinū și aci. Dér nu născce atātă, ci chiar și bólele și alte șirī rele se sporescū din nēmū nēmū, dela părinți la copii și dela aceștia mai departe.

Așa stāndū lucrulū, ne putem esplica ușorū, pentru-ce în timpulū din urmă plugarii mai harnici au ceputū cu totū adinsulū a-și învăță și alū sēmēnterulū lorū.

Se caută la câte două-trei pluguri unū armăsarū sēu taurū bun de prāsila pentru iepelē și vacile comună, de sigurū pentru-că mōrtea la rēndulū lorū să fete mānzī și viței cu multū mai frumos ca mai înainte, și ca ast-felū

tată se se îmbunătățescă soiul vi- telor. S'a adevărit, că cheltu-ela cu o vită slabă este totu așa de mare, ca și cu una bună, pe când folosul dela una bună întrece cu mult pe alu celorlalte slabe nu numai în privința lucrului și alu hra- mai, ci și cu privilegiu vândărilor.

De câte-ori nu ni-se dă privilegiu a vedea la târgurile de primăvera, cu deosebire, pe unii dintre plugarii noștri cu câte trei-patru vite înșirate după caru, ca să vândă, pe care va putea dintre ele, în multe casuri nu mai ca să plătescă o parte a nutre-ului cumpăratu pe sēma lorū, peste lernă mai alesu. Și nu odată îi ve- demu venindū dela târgu cu ele totu așa înșirate, precum s'au și dusu, să- bre-ce acolo se caută mai cu sēmă curia cea mai bună, ēră cea mai slabă se caută de comunu la urmă și când nu mai este de cea bună.

Trecendū dela animale la pomu, vedemū același lucru. Doi pomu în- tō grădină, dintre caru unulū alto- tū, ēră celalaltu sēlbatecu (pădurețu), intrindu-se din același pământu, venindū aceeași mărime, totuși rō- dele lorū se deosebescū atātū după mărēate, cātū și după mărime și multime. Celū altoitū va aduce rōde mari și bune, pecând celū pădurețu va aduce nisce rōde de totu mērunte și rele.

Tōte acestea vēdendū-le și cer- cētandū-le, economii invēțați de prin alte țēri au ajunsū la convingerea, că și cu celelalte sēmēnături tre- bue să fiă totu așa.

Maiorulū Hallet din Brighton (An- gria) a fostū celū dintāiu, care prin sēmēnături îngrijite în pământurile sale mai roditorē, prin o alegere bună a sēmēnții (selecțiune), purcēdendū dela unū singurū bonū de grāu a ajunsū să prāsescă unū soiū de grāu deosebitū de celea-lalte cunoscute până atuncī, care s'a și numitū după numele sēu: grāulū Hallet, sēu grāu Pedigree (genealogicū); elū a purcesū la alegerea grāului numitū, în modū următorū: a alesū din tōte hol- dele lui spiculū celū mai frumosū și mai sântosū, pe care s'a pusū și la sēmēnatū ceva mai rarū, în ca- putū unui locū bine lucratū, pregă- tit și roditorū. Primăvera s'a pusū și a săpatū bine cu sapa tōte spi- cele la celū mai frumosū, dicēndū: „acesta este spiculū celū mai fru- mosū în totū grāulū meu“.

Grāulū din spiculū acela alesū a pusū și atāta l'a totū sēmēnatū, până ce a ajunsū, ca să prāsescă unū grāu fōrte bobonatū și frumosū, care apoi se și deosebea fōrte tare de grāulū lui celalaltū, precum și de celelalte grāne cunoscute pe atuncī în lumea plugarilorū.

Purcēdendū ast-felū, vorū dice pe tōte unii dintre plugarii noștri: până cād vomū ajunge, ca să avemū grāulū de lipsă pentru sēmēnatū? Hallet a pututū dice la patru ani: „cātūci am din grāulū sēmēnatū acu- mētū patru ani, cincī hectolitre de grāu alesū (selecționatū), ēră noi di- cēmū plugarilorū noștri: cercati și vedeți!“

(Va urma.)

MULTE ȘI DE TOATE.

Alexandru al III-lea și Vilhelm al II-lea.

„Secolo“ primesce din Petersburg vestea, că în cerourile Curței se vorbesce mult de două incidente, cari probēză rela-țiile rele, cari există între Curtea din Pe- tersburg și cea din Berlină.

Regele Suediei invitase oșpeții regali imperiali, cari se găsosū la Fredensborg, să participe la o vânătoare de epuri, care trebuia să sită locū în insula Huen. Ța- rulū primise, dēr aflāndū, că aceeași invi-

tare fusese adresată și împēratului Wilhelm, se souzā, că nu pōte să participe din cauza unei indispoziții.

Unū altū incidentū:

Impēratulū Wilhelm adresā de cu- rēndū o scrisore regelui Christian spre a lū anunța, că va profita de voiajiulū sēu în Suedia, după manevrele din Ungaria, spre a merge la Fredensborg.

Țarulū, aflāndū acēsta, arātā îndatā dorința de a se reintōrce în Rusia mai înainte de termenulū fixatū alū vilegiaturei sale.

Wilhelm alū II-lea, înscințatū de acēstā intențiā, informā pe regele Chris- tian, că circumstanțe neprevēdute l'ū obli- gau a renunța la călētoria sa în în Norve- gia și Suedia.

Antipatia este așa de mare, că mai înainte de plecarea sa la Liban, de unde s'a dusū la Copenhaga, Țarulū nu a pri- mitū pe generalulū Werther, ambasadorū alū Germaniei.

Faptulū acesta, despre care se vor- besce multū, fū cu atātū mai observatū, că generalulū Werther a plecatū în concediu, fără să fi pututū presenta omagiile sale Țarului.

Calendarul săptămânal. Table with columns for dates (Septembrie, Rapăune, Sorele) and names (CăleNDARUL Iulianu, CăleNDARUL Gregorian).

Bursa de mărfuri din Budapesta. din 19 Septembrie n. 1893.

Table of grain prices (Săminte) with columns for quality (Calitatea per Hect.) and price (Prețul per 100 chilogr.).

Table of old and new grain prices (Săminte vechi ori nou) with columns for quality (Calitatea per Hect.) and price (Prețul per 100 chilgr.).

Table of exchange rates (Cursul) for various goods (Prodnotediv.) with columns for price (dela până).

Tērgulū de rimātorū din Steinbruch. La 18 Septembrie n. 1893. Starea rimātorilorū a fostū de 182,656 ca- pete, la 19 Sept. au intrat 3777 capete și au eșit

1292, rămānendū la 20 Sept. unū numărū de 185,142 capete. — Se notēză marfa: ungrēscā veche, grea dela — cr. până la — cr. marfā ungrēscā tinerā grea dela 43 — cr. până la 43 1/2 .cr., de mijlocū dela 43 1/2 cr. până la 45. cr. ușōrā dela 46 cr. până la 48. — cr. Marfā țērānescā grea dela 42. — până la 43 — cr. de mijlocū dela 43. — cr. până la 45. — cr. ușōrā dela 46. — cr. până la 47. — cr. — Marfā de Romānia Bākony de grea dela — cr. până la — cr. transito mijlociā grea dela — cr. până la — cr. insē transito ușōrā dela — cr. până la — cr. transito dtto țepōsā grea dela — cr. până la — cr. transito mij- lociā dela — cr. până la — cr. Marfā sērbēscā grea dela 42. — cr. până la 43. — cr. Transito, mij- lociā grea dela 41. — cr. până la 42 — cr. transito ușōrā de la 40. — cr. până la 41 1/2 cr. — Porcii Ingrāșati de unū anū dela — cr. până la — cr., Ingrāșati cu cucuruzū dela — cr. până la — cr. Cāntariți la garā cu 4 l — cr. până la — cr., In- grāșat cu ghindā dela.

Cursulū losurilorū private din 20 Septembrie n. 1893.

Table of private exchange rates (Cursulū losurilorū private) with columns for comp. and v. ind.

Prețurile cerealelor din piața Brașovū. Din 22 Septembrie st. n. 1893

Table of grain prices (Prețurile cerealelor din piața Brașovū) with columns for measure (Măsura sēu greutatea), quality (Calitatea), and price (Valuta au- triașă).

Cursul la bursa din Viena. Din 22 Septembrie 1893.

Table of exchange rates (Cursul la bursa din Viena) with columns for item and price.

London (lire sterlinge) . . . . . 125.85 Rente de corōne austr. 96.75

Table of exchange rates (Cursul pieței Brașov. Din 23 Septembrie 1893) with columns for item and price.

Bursa din Bucuresci din 19 Septembrie n. 1893.

Table of exchange rates (Bursa din Bucuresci) with columns for Valori and Cursuri.

Proprietarū: Dr. Aurel Mureșianu. Redactorū responsabilū: Gregoriu Maiorū.

Advertisement for 'GRATIS DE TOT' (Free of charge) featuring a portrait of a woman and a chess set, with text 'Avis'.

Am aflatū de bine, a incunos- tiința On. publicū românescū și cu deosebire vechia mea clientelā. că stirea lătitā, ca și cādū eu m'ășū ocupa de presentū numai cu afa- cerile Filialei „Albina“, alū cărei consulentū am onōre a fi dela infi- nșarea ei în piața Brașovului și pă- nā astādi, și nu așī mai primi și alte reprezentāri — nu e adevēratā, Fācandū deci acēsta cunoscutū, me rogū a fi și în viitorū onoratū, cu încredere în ori-ce cause procesuale promitandū On. publicū cea mai promptā și solidā îngrijire a procese- lorū concređute.

Advertisement for 'Cafēua-Malz a lui Kathreiner Kneipp' with an image of a man and text describing the coffee's benefits.

A V I S Ū !

Am onore a aduce la cunoștința On. Publică, că am arangiat în localitățile mezzanine a stabilimentului meu, un **despărțământ grandios de COVORE și PERDELE.** Principiul de care mă conduc este a oferi mărfuri de prima calitate cu prețurile cele mai moderate.

- Perdele monopol** cu fire de metal țesute calitate durabilă diferite culori moderne 1 ferăstră = 2 părți . . . . . fl. **1.90**
- Perdele Tunis** recomandabile, noutate 1 ferăstră = 2 părți „ **3.60**
- Portiere-Chenille**, foarte durabilă calitate, țesută tare, desene și culori frumoase: 1 ferăstră = 2 părți. . . . . „ **6.-**
- Perdele de lână și axminster** dublu un asortiment mare de
- Perdele (spitren)** albe și creme per ferăstră 2 părți **90** cr. fl. **1.10, 1.60, 2.- 2.80, 3.40.**
- Novități in stores** Guipures și „Application“ perdele.
- Vitrage de spălat**, metru **12, 15, 20, 22, 28** cr.
- Monopol garnitura**, constă din 2 coperte de pat și 1 de masă, mari, calitate, bună laolaltă . . . . . „ **3.-**
- Gobelin garnitură**, în deseurile cele mai nouă . . . . . „ **6.-**
- Chenille garnitur**, achiziție ocazională, completă . . . . . „ **8.-**
- Garniture de lână** calitate bună, și modern lucrate
- Plapome Peluche** în culori brilante, brodate cu aur foarte recomandabile.

Departament special pentru covore de padiment.
Covore-manila foarte durabile per metru, **34** cr. **40** cr. **50** cr.
Tapestry-covore, calitate bună, per metru . . . . . fl. **1.35**

Covore Cocos în ori și ce lățime.
 Mare asortiment de **Tapestry Veleurs** și covore **Axminster** în **tote dimensiunile.**
Paravane de pat prima tapestry per bucată fl. **1.25 1.80.**
Cantitate mare de strujituri Cocos à **13** cr. **16** cr. **18** cr. **26** cr. **30** cr. bucată.

Covore de economii.

Sortimentul de calitate bună pentru strapațu:

200	ctm.	lungă	130	ctm.	lată	fl.	2.40
215	„	„	150	„	„	„	3.-
250	„	„	175	„	„	„	4.25
315	„	„	215	„	„	„	6.25
340	„	„	260	„	„	„	8.40

Paravane de pat, bucată . . . . . fl. **-.80**
Coperte de flanelă, moi, culore frumoasă, de mărime mari „ **3.25**
Lambriquins foarte frumos esecutate . . . . . „ **1.50**
 Calitate mai grea, țesătura de peluche (imitație Smirna) fl. **2.60 - 3**

Strae de pėrt de Cămilă calitate foarte bună, cenuș, și drap văpsite cu bordure frumoase 210 cmt. lungă, 110 ctm. lat bucată **fl. 3.50**

Covore de salon Tapestry 250 ctm. lăței, 370 ctm. lung. Deseurile cele mai noue persiane foarte durabilă **Eftină de totu** **fl. 25.-**

Casa de mărfuri: C. LESSNER,

VIENA, VI Mariahilferstrasse Nr. 83.

suteran, parterre, mezzanin, și I etage.

La cerere se trimitu în provincie, mostre, jurnale ilustrate gratis și franco.

3-*

Vestite în tota lumea sunt hartiile de țigară

„LES DERNIÈRES CARTOUCHES și LOHENGRIN“
 din Fabrica **Braunstein Frères, Paris**

65 Boulevard Exelman 65.

Firma Braunstein Frères vinde numai produsele proprii, din fabrica loru de hartiie în Gassicourt (S. & O.) în Franca.

Produsele acestui stabilimentu mărețu, întocmitu după principiile cele mai moderne suntu unu triumfu alu industriei de hartiie.

Unu depositu alu fabriciei pentru vânzare de hartiie și tuburi de țigarete se află în **Wiena, I., Schottenring 25.**

Hartiia noastră veritabilă franțusască precum și tuburi de țigarete fabricate din hartiie „Les dernières cartouches“, la care pe fiă-care cartonu este firma „BRAUNSTEIN FRÈRES“ se vinde în tote marchetaniile, și în tote traficele reg. ung. de tutun. 135,5-*

Dintre tote hartiile pentru țigarete este recunoscută de cea mai bună hartiia de țigarete veritabilă franțusască

„Le Gloria“

fabricațiunea d-lorū

JOSIFŪ BARDOU & FILS
 în **PERPIGNAN-PARIS.**

60 medalii de aurū, 16 diplome de onore mari, 20 diplome „Hors Concours“.

„Le Gloria“ este hartiia, care în fineță și bunătate întrece tote celelalte hartiie de cigarete ce esistă.

„Le Gloria“ este numai atunci veritabilă, decă fiă-care carticică pōrtă firma **IOSIFU BARDOU & FILS.**

„Le Gloria“ se efectuează cu marginele netede seu crestate (perforate.)

„Le Gloria“ se efectuează și ca tuburi și adecă într'o calitate neîntrecută de fină.

„Le Gloria“ este de căpētatū în **Brașovū** la tote marchetaniile și bēcăniile en-gros, precum și la fiă-care debitantū mai bunū de tutunū. 32,-53

1. Die Seiden-Fabrik G. Henneberg (k. u. k. Hofl.) Zürich sendet direct an Private: schwarze, weisse und farbige Seidenstoffe von 45 kr. bis fl. 11.65 p. Meter — glatt, gestreift, farrirt, gemustert, Damaste etc. (ca. 240 versch. Qual 2000 versch. Farben, Dessins etc.) porto- und Zollfrei. Muster umgehend. Briefe kosten 10 kr. und Postkarten 5 kr. Porto nach der Schweiz.

 INSTITUTULŪ DE CREDITŪ
 ȘI DE ECONOMIİ
„ALBINA“
 FILIALA BRAȘOVŪ,

primese depunerī spre fructificare pe lângă 4 1/2 % și plătesce însași darea de venitū pentru ele.

Escomptează cambii cu interese dela 5 1/2 în sus;
Acordă împrumuturi pe ipotece, până la jumătate a valōrei lorū cu 6 %;
Lombardează efecte și monete, acordându 85 % din valōrea de curs, și
Giuvăerii și mărfuri acordându 2/3—3/4 a valōrei lorū ca împrumutū, cu procente dela 5 1/2 în sus,
Cumperă și vinde efecte. Valute și devise cōtate la bursele din Budapesta, Viena și Bucuresci după cursulū țilei, recomandându mai alesū pentru plasări de capitali diferitele efecte române, cari pe lângă cea mai mare asigurantă ofer unu produsū de peste 5 %, și cari se află totdeauna de vânzare la cassa institutului în Brașovū;
Efectuesce sub cele mai ieftine condițiuni plăți și încassări și eliberează asemnate asupra tuturorū piețelorū, mai ales din România;
Rescumperă fără nici o detragere cupōne, le escomptează naintea scadenței lorū și cumperă cu cele mai bune prețuri cupōne dela efecte române;
Ingrigesce în comisiune ori și ce transacțiā ajutatā fiindū de legăturile ce le întreține cu firme de rangul primū în Budapesta, Viena și Bucuresci, de a putea servi clientelei sale în ceū mai culant și folositorū modū;
Dă cu chiriā magazine și locuri de depou pe teritoriulū seu alături cu gara reg. ung. de stat și legatū cu acēsta cu dōnă căli ferate, Strada Gării Nro 45, și în fine
Face asigurări asupra vieței omului, ca reprezentantā a societății de asigurare „EQUITABLE“ din New-York, după condițiunile avantajoase ale acestei societăți, în tote combinațiunile.
Biroul: piațā, țirgulū botelorū Nr. 22, etagiulū I.
Ōre de oficiu: 1/2 8—1/2, ōre de cassā: 8—1.